

1 ponedjeljak, 23.02.2004.
2 [Otvorena sednica]
3 [Optuženi je ušao u sudnicu]
4 ... Početak u 14.21h
5 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prijevod] Ustanite, molim.
6 Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zasjeda.
7 Izvolite sjesti.
8 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospođu tajnice, izvolite najavite
9 predmet.
10 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] Predmet IT-00-39-T, *Tužilac protiv*
11 *Momčila Krajišnika*.
12 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala, gospođu tajnice. Dobar dan svima.
13 Vidim da gospodin Stewart nije u ovom trenutku prisutan u timu Odbrane. Gospođa
14 Loukas?
15 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] Gospodin Stewart danas neće biti tu.
16 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Vidim da su u Tužilaštvu, gospodin
17 Tieger, gospodin Resch i -
18 G. TIEGER: [simultani prevod] Danas nam pomaže gospodin Charles Curilan.
19 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala lijepo. Da li mogu da smatram da
20 je Tužilaštvo spremno da nastavi sa glavnim ispitivanjem gospodina Treanora?
21 G. TIEGER: [simultani prevod] Da, ja bih htio da pokrenem jedno
22 preliminarno pitanje, prije nego što to uradimo.
23 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Izvolite.
24 G. TIEGER: [simultani prevod] To je u vezi sa gospodinom Hasanovićem.
25
26
27
28
29
30

1 Izgleda da gospodin Hasanović neće moći da obezbjedi svoje putne
2 dokumente na vrijeme, da bi mogao biti ovdje ove sedmice. Mi smo obavijestili
3 Odbranu jutros o tom razvoju i željeli samo da obavijestimo i Vijeće.

4 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Kao što sam već ranije rekao, čini se da
5 nije gospodin Hasanović taj koji ne želi da se pojavi, već dokumenti koji će
6 njemu biti potrebni. Kad god Tužilaštvu, ja to ponavljam, bude potrebna pomoć
7 Vijeća da bi se vidjelo da li se taj problem može riješiti, Vijeće će biti
8 spremno da vas sasluša, sve što želite da nas pitate.

9 G. TIEGER: [simultani prevod] Zahvalni smo Vam za to. Čini se da će on
10 biti u mogućnosti da dobije dokument, ali ne na vrijeme da bi mogao da dođe
11 ovdje ove sedmice.

12 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da. Ima li nekih drugih pitanja? Ako ne,
13 onda molim poslužitelja da uvede gospodina Treanora u sudnicu.

14 [Svedok je ušao u sudnicu]

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dobar dan, gospodine Treanor.

16 SVEDOK: [simultani prevod] Dobar dan, časni Sude.

17 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Nastavlja se Vaše svjedočenje, ali prije
18 nego što dam riječ gospodinu Tiegeru, želim da Vas podsjetim da ste i dalje pod
19 svečanom izjavom, koju ste dali na početku Vašeg svjedočenja.

20 SVEDOK: [simultani prevod] Svakako.

21 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Molim nastavite, gospodine Tieger.

22 SVEDOK: PATRICK TREANOR [nastavak]

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. TIEGER: [simultani prevod] Hvala, časni Sude.
2 Ispituje g. Tieger: [nastavak]
3 P: Gospodine Treanor, na završetku sjednice u petak, mi smo Vijeću
4 pustili drugi presretnuti razgovor, od 27. jula 1991. godine i odložili smo Vaše
5 komentare o tome do danas, jer ste rekli da je potreban izvjestan kontekst.
6 G. TIEGER: [simultani prevod] Za Vijeće, želim da kažem da se taj
7 presretnuti razgovor može naći u tabulatoru 6, u fascikli sa presretnutim
8 razgovorima.
9 P: Gospodine Treanor, mogu li Vas sada zamoliti da date Vaše komentare u
10 vezi sa tim dijelom presretnutog razgovora?
11 O: Da li bi možda bilo dobro da se ponovi taj razgovor, da bismo se svi
12 podsjetili na njega.
13 G. TIEGER: [simultani prevod] Uz dozvolu Vijeća, mogli bismo to uraditi.
14 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, mislim da to nije loša ideja.
15 G. TIEGER: [simultani prevod] Spremni smo da krene, čim bude spremna
16 tehnička kabina i dobijemo zvuk.
17 [Sluša se presretnuti razgovor]
18 G. TIEGER: [simultani prevod] Ako možemo sada preći na drugi odlomak.
19 [Sluša se presretnuti razgovor]
20 G. TIEGER: [simultani prevod]
21 P: Gospodine Treanor, izvolite.
22 O: Pa, u ovom drugom odlomku svakako ima dosta toga. Jedna stvar koja
23 proizilazi iz tog drugog dijela, a pojavljuje su i u prvom dijelu, je ideja da
24 bi SDS želio da zadrži cijelu Bosnu i Hercegovinu unutar Jugoslavije, i s jedne
25
26
27
28
29
30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

ponedeljak, 23.02.2004.

Predmet br. IT-00-39-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti usklađena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 strane, doktor Karadžić pokušava da obuzda dio entuzijazma gospodina Brđanina u
2 vezi sa regionalizacijom, da bi bio siguran da je gospodin Brđanin fokusiran na
3 loptu, to jest na cjelinu Bosne i Hercegovine. A s druge strane, u raspravama sa
4 muslimanskim rukovodstvom, on ukazuje na to da ako žele da se održi cijela Bosna
5 i Hercegovina unutar Jugoslavije, onda rukovodstvo SDS-a mora da odgovori na taj
6 plan i on uvjerava gospodina Brđanina da je takva situacija i da on zna da su
7 oni to tako isplanirali.

8 Takođe bih želi dodati - nisam htio da se upuštam u to u petak poslije
9 podne - da ova prilika, kada je došlo do poziva gospodina Brđanina, se navodi na
10 početku razgovora i na početku ovog drugog odlomka, što je možda malo čudno
11 slušaocima, da se to pojavljuje ustvari u tom trenutku. A to je sljedeće, da
12 gospodina Brđanina uznemirava nešto što je rekao gospodin Simović. A, kao što
13 sam već ranije rekao on je član Vlade Bosne i Hercegovine, kojeg je delegirala
14 SDS, dakle visoko rangirani član SDS-a. A, rečeno je nešto u smislu da neće biti
15 regionalizacije, naravno gospodin Brđanin nije tako shvatio situaciju, onda
16 gospodin Karadžić njemu kaže da su u toku pregovori i da je on to vjerovatno
17 rekao iz tog razloga, a u svakom slučaju ne treba se brinuti, jer on nije u
18 stranci, odnosno on nije stranački vođa, on je u Vladi.

19 Datum ovog razgovora je 28. juli, a tada su bili u toku pregovori,
20 odnosno trebali su da krenu pregovori između rukovodstva SDS-a i muslimanskih
21 vođa o budućnosti Bosne i Hercegovine unutar Jugoslavije. Ovi pregovori su
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 pregovori o kojima nemamo baš mnogo dokumentacije, imamo jedan ili možda dva
2 dokumenta. Mi ćemo ih uskoro vidjeti i ja ću se na njih pozvati.

3 A, s jedne strane, čini se da se održavaju manje-više stalni kontakti
4 između rukovodstva SDA, posebno gospodina Izetbegovića i njih, a s druge strane
5 upravo u to vrijeme rukovodstvo SDS-a se bavi kontaktima sa rukovodstvom
6 Muslimanske bošnjačke organizacije, a to je druga politička stranka Muslimana u
7 Bosni i Hercegovini, oni su imali dva sjedišta u Skupštini Bosne i Hercegovine.
8 Dakle, to nije bila posebno moćna muslimanska stranka i ustvari 30. jula održan
9 je sastanak, odnosno konferencija za štampu u Beogradu, na kojoj su se pojavili
10 doktor Karadžić i gospodin Adil Zulfikarpašić, koji je bio vođa MBO, Muslimanske
11 bošnjačke organizacije, i govorilo se o mogućnosti sporazuma između te dvije
12 organizacije.

13 Izgleda da su se ti pregovori nastavili, i kao što sam rekao, vidjećemo
14 još neka dokumenta koja se odnose na to.

15 Jedna od stvari protiv kojih je bio MBO je isto ono što je bio SDA, a to
16 je regionalizacija, tako da je to bila tema razgovora tokom tih rasprava. I, ja
17 mogu samo da pretpostavim da doktor Karadžić u to vrijeme nije želio da se
18 previše javno obznani da je on za regionalizaciju, pošto su oni o tome
19 pregovarali sa muslimanskim vođama.

20 G. TIEGER: [simultani prevod] Časni sude, sljedeći dokument je u
21 tabulatoru 31, druge fascikle. Odnosi se na sastanak od 2. augusta 1991.

22 GĐA PREVODILAC: Ispravka prevodioca: 12. augusta 1991. godine.

23 G. TIEGER: [simultani prevod]

24 P: Gospodine Treanor, ovaj dokument ja sada na ekranu. Prvi paragraf je
25 obilježen. Možete li nam reći nešto o tom sastanku i ko je prisustvovao?

26

27

28

29

30

1 O: Da. Ovaj sastanak je održan u Beogradu, 12. augusta 1991. godine,
2 nakon poziva koji je poslao Slobodan Milošević, kao predsjednik Srbije
3 predstavnicima, naravno svoje vlastite republike, ali i predstavnicima Crne Gore
4 i Bosne i Hercegovine, da prisustvuju razgovorima u Beogradu o budućnosti
5 Jugoslavije, a posebno budućnosti Jugoslavije koja bi možda uključivala samo ove
6 tri republike. Ta ideja je kasnije postala poznata kao "Beogradska inicijativa".
7 U prvom paragrafu ovdje vidimo spisak učesnika.

8 Kao što će Vijeće primijetiti, Crna Gora i Srbija su republike koje
9 zastupaju predsjednici odgovarajućih skupština, kao i članovi Predsjedništva. A
10 s druge strane Bosnu i Hercegovinu predstavlja samo gospodin Krajišnik kao
11 predsjednik Skupštine. Poziv je upućen i gospodinu Izetbegoviću, on je odbio da
12 učestvuje i cijelo pitanje ovog sastanka i toga ko je prisustvovao ko nije je
13 postalo tema rekriminacija u Bosni i Hercegovini, zašto gospodin Izetbegović
14 nije otišao, zašto je gospodin Krajišnik otišao. Ja mislim da se ja ne moram
15 time previše baviti ovdje.

16 Možda možemo ogledati dalje ovaj dokument. Htio bih da skrenem pažnju na
17 četvrti paragraf koji nije obilježen, u kom se kaže:

18 "Učesnici sastanka u Beogradu su jednodušno pozitivno ocijenili
19 istorijski sporazum Muslimana i Srba u Bosni i Hercegovini, naglašavajući da
20 ovaj sporazum predstavlja krupan korak u pravcu mirnog rješenja krize i
21 afirmacije ravnopravnosti jugoslovenskih naroda."

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

1 Ovaj takozvani sporazum između Muslimana i Srba u Bosni i Hercegovini je
2 jedan od glavnih uslova za uspjeh ove inicijative i to je najznačajnije za
3 Vijeće da zna da ustvari do tog sporazuma nikada nije ni došlo. Da su to
4 pregovori sa MBO, koji nisu rezultirali takvim sporazumom, niti bilo kakvi
5 pregovori sa SDA.

6 G. TIEGER: [simultani prevod] Sljedeći isječak naći ćete u regulatoru
7 sa presretnutim razgovorima, pod markicom 7, 13. august 1991. godine, to je
8 datum ovog presretnutog razgovora. Moliću da poslušamo i ovaj presretnuti
9 razgovor.

10 [Sluša se presretnuti razgovor]

11 G. TIEGER: [simultani prevod]

12 P: Vaš komentar, gospodine Treanor?

13 O: E, ovdje sada prelazimo sa više politike na svakodnevne poslove.
14 Razgovor se zapravo svodi na konzultacije između gospodina Karadžića i člana
15 Predsjedništva sa strane SDS-a i člana Vlade. U ovom slučaju gospođa Plavšić je
16 zabrinuta u vezi sa situacijom gdje se Albanci dobrovoljno javljaju, odnosno
17 prelaze u Hrvatsku da bi se ondje borili na strani Hrvatske. Oni prolaze kroz
18 Banja Luku i to izaziva zabrinutost tamošnjih Srba i on joj daje upute kako da
19 se pozabavi tom situacijom. On spominje lokalne članove SDS-a u Banja Luci. Ne
20 samo gospodina Radića, koji je predsjednik skupštine u Banja Luci, već i Stojana
21 Župljanina koji je ondje čelnik MUP-a, odnosno Centra službi bezbjednosti u
22 Banja Luci i on je kao član SDS-a bio za to zadužen. Gospođa Plavšić smatra da

23

24

25

26

27

28

29

30

1 bi Sarajevo trebalo pokloniti veću pažnju tom problemu, a doktor Karadžić ju
2 potiče da zove ljude iz SDS-a i MUP-a, odnosno gospodina Žepinića i gospodina
3 Mandića.

4 P: Da li je ime gospodina Žepinića Vito, Vita, tako nekako? O njemu se
5 naime govori u presretnutom razgovoru kao Vito.

6 O: Da, Vito je njegovo ime. Vito Žepinić.

7 P: Sljedeći dokument pod tabulatorom 32, drugog registratora. Dokument
8 nosi datum 15 august 1991. Evo, sad to imate na ekranu pred Vama, gospodine
9 Treanor. Označili smo žutom bojom datum. Možete li nam objasniti značaj ovog
10 dokumenta?

11 O: Ponovo, riječ je o svakodnevnim poslovima rukovodstva SDS-a. Ovaj
12 dokument je i svojevrsna direktiva doktora Karadžića, koji ovdje postupa u
13 svojstvu predsjednika stranke, a upućena je općinskim i regionalnim odborima
14 SDS-a, koje se ovim upućuje da uvedu sistem kodificirane komunikacije, odnosno
15 veza i to od 1. septembra. Možda bismo mogli označiti taj relevantni dio. Ja
16 ovdje imam paragraf 7... Oprostite, ovo je drugi dokument, mislio sam da ćemo ovaj
17 preskočiti. Ovo su smjernice za rad lokalnih stranačkih organa koje se ovim
18 upućuju da jednom tjedno održavaju sastanke i tomu slično.

19 Ponovo, ove smjernice izdao je doktor Karadžić u svojstvu predsjednika
20 SDS-a svim općinskim odborima SDS-a. A u paragrafu 4 - kojeg bi mogli povećati -
21 vidimo ideju koju smo već ranije vidjeli a to je da svaki član Mjesnog odbora

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 mora biti zadužen za 10 do 20 srpskih kuća koje drži na vezi.

2 P: Dakle, ovo je isti sistem mreža o kojem je govorio doktor Karadžić u
3 intervjuu u *NIN-u*, u novembru 1990. godine?

4 O: Da, tako je, to već od tada datira.

5 P: Gospodine Treanor, sljedeći dokumenti koje ste Vi izabrali su niz
6 presretnutih razgovora iz augusta 1991 godine. Prvi se tiče gospođe Plavšić i
7 gospodina Mladenovića, drugi gospodina Krajišnika i gospodina Karadžića, a treći
8 gospođa Plavšić i gospodin Karadžić. Pa ću zamoliti da ih redom pogledamo, pod
9 tabulatorom 8, datum je 21. august 1991. Ono što ćemo vidjeti počinje na drugoj
10 stranici engleskog prijevoda.

11 [Sluša se presretnuti razgovor]

12 G. TIEGER: [simultani prevod]

13 P: Gospodine Treanor?

14 O: Razgovor se vodi između gospodina koji je izgleda u Beogradu, odnosno
15 iz Beograda, a u posjeti je u Sarajevu i gospođe Plavšić i raspravljaju o tome
16 kakav će biti njegov raspored za tu posjetu. Gospodin bi htjeo susresti se sa
17 raznim ljudima, uključujući i gospodina Zulfikarpašića i gospodina Krajišnika.
18 Spominje se "Beogradska inicijativa", a gospođa Plavšić kaže gospodinu
19 Mladenoviću, kako ja to shvaćam, da ukoliko stvari ne budu išle dobro s gledišta
20 te inicijative, i ako čitava Bosna ne ostane unutar Jugoslavije, onda u tom
21 slučaju bosanski Srbi su odlučni u svojoj namjeri da se odvoje i razriješe to
22 pitanje jednom za svagda.

23 G. TIEGER: [simultani prevod] Sljedeći presretnuti razgovor, molim.

24 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] Dozvolite komentar, molim Vas, u vezi s

25

26

27

28

29

30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

ponedeljak, 23.02.2004.

Predmet br. IT-00-39-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti usklađena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 načinom na koji tužitelj koristi ovog svjedoka kako bi objasnio neke razgovore,
2 neke konverzacije. To samo po sebi je prilično neobičan postupak, no stvar je u
3 sljedećem: na primjer, ova posljednja konverzacija, mislim, ne zahtijeva neki
4 specifični komentar od strane svjedoka. Ja mislim da je ovo tip razgovora koji
5 Vi, časni Sude, možete pogledati i da Vam ne treba netko ko će ga ponavljati.
6 Ako treba nešto dodati, u redu, ali mislim da nema smisla zapravo ponavljati
7 razgovor koji imate priliku čuti.

8 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Tieger, izvolite.

9 G. TIEGER: [simultani prevod] Časni sude, ja ne vidim ništa neuobičajeno
10 da svjedok, koji je vještak, objašnjava materijale prilikom donošenja svojih
11 zaključaka. On taj materijal stavlja u kontekst, može se dogoditi da je to samo
12 po sebi očito, taj materijal. Međutim, taj materijal treba naglasiti i staviti u
13 odgovarajući kontekst. Mislim da je točno upravo suprotno od onoga što je rekla
14 kolegica. Možda, ako gospodin Treanor, ja bih očekivao da se Odbrana protivi da
15 gospodin Treanor previše objašnjava materijale, a ne ovako.

16 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, neka su objašnjenja sama po sebi
17 očita iz teksta, ali ne bi bio prvi put da tako nešto čujemo i da čujemo neke
18 druge aspekte. Općenito govoreći, mislim da se gospodin Treanor već ograničio,
19 ali u onoj mjeri u kojoj se mogu složiti s gospođom Loukas, nema potrebe
20 ponavljati nešto što je doista rečeno i što je samo po sebi jasno. Možemo to
21 učiniti povremeno, ali mislim da se s time ne treba pretjerivati. Gospodine

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Treanor, molim Vas imajte na umu ovo upozorenje. Kada želite nešto objasniti,
2 naravno, mi ćemo Vas saslušati, jer osim toga, mi i ne razumijemo jezik na kojem
3 su ovi razgovori se odvijali, ali naravno možemo pročitati i transkript. Ako Vi
4 želite nešto dodati, izvolite. Možete nastaviti, gospodine Tieger.

5 G. TIEGER: [simultani prevod] U redu. Sljedeći razgovor, 20. augusta
6 1991., gospodin Krajišnik i gospodin Karadžić ovaj put.

7 P: Ovaj razgovor, gospodine Treanor, da li on odražava tenzije,
8 zabrinutost koja je vladala u vezi s pregovorima između Muslimana i Srba i
9 općenito sa okolnostima koje su tada vladale.

10 O: Ja imam dva razgovora od 26. augusta, a -

11 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Tieger, na našem ekranu se
12 pojavljuje sljedeći razgovor, koji nosi datum 20. august, a čini mi se da ste Vi
13 rekli 26.?

14 G. TIEGER: [simultani prevod] Da razjasnim, imate engleski prijevod
15 ovoga razgovora pod tabulatorom 9, to je taj razgovor.

16 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da i on nosi datum 26. august, ako dobro
17 vidim.

18 G. TIEGER: [simultani prevod] Gospodine Treanor, ako će Vam biti od
19 pomoći broj, to je 0305-5109.

20 SVEDOK: [simultani prevod] Pa nisam baš siguran da mi pomaže.

21 G. TIEGER: [simultani prevod] A verzija na B/H/S-u nosi broj 02079135.

22 SVEDOK: [simultani prevod] A-ha, evo.

23 G. TIEGER: [simultani prevod]

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Pitanje je bilo, da li ovaj razgovor odražava tenzije koje su vladale
2 između bosanskih Srba i Muslimana? Ali, možda je najbolje da čujemo ovaj
3 razgovor, pa onda saslušamo Vaše komentare.

4 [Sluša se presretnuti razgovor]

5 G. TIEGER: [simultani prevod]

6 P: Da čujemo, gospodine Treanor?

7 O: Pa, mogu samo dodati u smislu konteksta, naravno. Rukovodstvo SDS-a u
8 Bosni i Hercegovini je podržavalo JNA u njezinim vojnim operacijama na Hrvatsku.
9 A mislim da se na to odnosi ovaj jedan komentar i druge vlasti u BiH. SDA i HDZ,
10 naravno, nisu davale osobitu podršku u tom smislu.

11 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] Časni Sude, -

12 [Pretresno veće i sekretar se savetuju]

13 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, gospođo Loukas, izvolite?

14 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] Što se tiče posljednjeg pitanja i
15 odgovora, ja "mislím". Naime, ovdje ima puno spekulacija. Jedna je stvar da
16 svjedok/vještak komentira trake, ali mi se čini da na neki način otvara ovdje
17 prostor za spekulaciju i da bi svjedok trebao biti oprezan u tom smislu.

18 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospođo Loukas, ja se slažem da se
19 uvijek trebamo truditi da ne iznosimo spekulacije, ali ukoliko ima neki dio u
20 vezi kojeg Vi mislite da je riječ o spekulaciji, a ne o znanju, onda bi u vezi
21 toga trebalo pitati svjedoka, možda tokom unakrsnog ispitivanja. Naime, što ga
22 je navelo da dâ takvu i takvu interpretaciju ovim razgovorima, koji su bili
23 njegovi razlozi za te interpretacije. Ali, Vijeće je svakako svjesno rizika koji

24

25

26

27

28

29

30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

ponedeljak, 23.02.2004.

Predmet br. IT-00-39-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti usklađena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 je ovdje sadržan. Naime, i poznati su autori su ponekad iznenađeni kad drugi
2 ljudi čitaju njihove tekstova i način na koji ih čitaju, ali ja bih ti ipak
3 ostavio za unakrsno ispitivanje. Mi smo toga svjesni, ako u ovom trenutku Vi u
4 vezi toga izlažete Vaš prigovor, to je uredu. Vi možete prigovoriti samom
5 pitanju, ali mislim da je bolje ostaviti za unakrsno ispitivanje.

6 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] Hvala, predsjedavajući.

7 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] E, sad nešto drugo me zanima. Možemo li
8 vratiti ovaj razgovor na početak. Ne treba mi nužno ton, ali bih htio vidjeti.

9 [Sluša se presretnuti razgovor]

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Mislim da sve bolje i bolje vidim, jer
11 na ekranu ono što sada možemo da vidimo, čini mi se da je 27. august. Krajišnik
12 i Karadžić, znači jedan dan razlike, to moram da kažem nije lako vidjeti. Da li
13 postoji neko objašnjenje za to ili?

14 G. TIEGER: [simultani prevod] Časni sude, mogu da provjerim da li je
15 nešto drugo osim greške u kodiranju i prosljediću saznanja Sudu, ukoliko se
16 radi o nečemu od materijalnog značaja, ukoliko nije obično neslaganje u odnosu
17 sa onim što bi trebalo da bude u tekstu.

18 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ne znam koji datum treba da bude, možda
19 se radi o datumu kada su počeli ili nešto drugo. Ali mislim da se radi o
20 transkriptu telefonskog razgovora sa datumom 26. ili 27. august i da se to
21 pojavljuje na ekranu.

22 Izvolite, nastavite.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. TIEGER: [simultani prevod]

2 P: Gospodine Treanor, prije nego što završimo sa tim presretnutim
3 razgovorom, odnosno tim dijelom presretnutoga razgovora, možete li da nam kažete
4 kakva je referenca, kako se spominje Parlament.

5 O: Parlament se spominje na sljedeći način: "Nema više ništa od
6 Parlamenta Bosne i Hercegovine." Tu smo vidjeli da je mnogo tenzije među vodećim
7 stranama.

8 P: Ako možemo da pređemo na drugi dio teksta, na stranici 2 u prevodu na
9 engleski.

10 [Sluša se presretnuti razgovor]

11 G. TIEGER: [simultani prevod]

12 P: Gospodine Treanor, možemo li da čujemo Vaše komentare.

13 O: To je nastavak razmišljanja gospodina Krajišnika o situaciji unutar
14 skupštine. Tu se spominje i SUP, ministar unutrašnjih poslova, tada je još
15 uvijek bio sekretar, to je kasnije dobilo novi naziv Ministarstvo unutrašnjih
16 poslova, a to je bio razlog za brigu, mislim da smo to spomenuli ranije. Vođe
17 SDS-a su bile zabrinute, oni koji su bili u sastavu Ministarstva unutrašnjih
18 poslova. Postoje neki problemi o kojima je on želio još da razgovara.

19 P: Kasnije se spominje to da se prepusti drugima da se izlože protiv
20 vojske i da se na taj način marginaliziraju. Šta se pod time podrazumijeva?

21 O: Očigledno stanje odnosa između tri stranke je takvo da doktor
22 Karadžić vjeruje da preostale dvije stranke pokušavaju da izbace SDS sa scene,

23

24

25

26

27

28

29

30

1 tako da kažemo, u svom nastojanju da se odupru Jugoslavenskoj narodnoj armiji i
2 vojnim operacijama koje se odvijaju u Hrvatskoj, a jedino što mogu da postignu
3 to je da se marginaliziraju.

4 P: Možemo li sada preći na sljedeći presretnuti razgovor, on je u
5 razdjelniku 10, to je razgovor u kojem sudjeluju gospođa Plavšić i doktor
6 Karadžić.

7 G. TIEGER: [simultani prevod] Časni Sude, ovaj odlomak počinje na
8 stranici 2 prevoda na engleski jezik.

9 [Sluša se presretnuti razgovor]

10 G. TIEGER: [simultani prevod]

11 P: Gospodine Treanor, šta je ovdje rečeno? Šta je razlog za brigu?

12 O: Ovdje vidimo refleksiju pregovora koji se odvijaju i čujemo izraze
13 zabrinutosti doktora Karadžića o tome kako će se oni, ili kako se neće odvijati.
14 Šta planira ili možda planira da učini ukoliko propadnu pregovori.

15 P: Možemo li sada da pređemo na razdjelnik 33, u drugoj fascikli. Ovo
16 je pismo u rukopisu naslovljeno na predsjednika Karadžića lično.

17 G. TIEGER: [simultani prevod] Časni Sude, na ekranu vidite dva dijela
18 koja su podcrtana. Zamoliću da uđe u zapisnik, prvi dio je rečenica koja se
19 pojavljuje pod brojem jedan, a drugi dio je rečenica koja se pojavljuje pod
20 brojem 3.

21 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Tieger, kako bismo se mogli
22 orijentisati, da li treba da zaključim iz potpisa u kojem se kaže "potpis" da je
23 nepoznato ko je napisao ovo pismo, a Vi ste rekli da je to pismo upućeno doktoru
24 Karadžiću, ali od koga - to je nešto što treba i dalje da bude ustanovljeno.

25 G. TIEGER: [simultani prevod] Da, časni Sude.

26 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu, onda ćemo sačekati da to
27 saznamo.

28 G. TIEGER: [simultani prevod]

29

30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

ponedeljak, 23.02.2004.

Predmet br. IT-00-39-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti usklađena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 P: Prvo se pozabavimo ovim pitanjem, gospodine Treanor. Ko je autor
2 ovoga pisma?

3 O: Mislim da je izvještaj napisao Velibor Ostojić, koji je bio značajan
4 član SDS-a, i bio je ministar informisanja u Vladi Bosne i Hercegovine. Ono se
5 tiče nekih sastanaka koje je on imao u Beogradu, 3. a mislim i 4. septembra sa
6 zvaničnicima Vlade Republike Srbije, uključujući i premijera Srbije, ministra
7 informisanja Srbije, zatim ministra za veze sa Srbima izvan Srbije. Takođe je
8 imao i kontakte sa zvaničnicima u Ministarstvu unutrašnjih poslova Republike
9 Srbije, uključujući i sastanak sa jednim od podsekretara, a telefonom je govorio
10 i sa ministrom lično.

11 P: Gospodine Treanor, Vi ste naglasili neke dijelove ovoga izvještaja.
12 Možemo li da prvo pogledamo naglašene odjeljke na prvoj stranici. Već sam rekao
13 da ima dijelova u tom dokumentu, želim da se to unese u zapisnik, ne morate ih
14 pročitati doslovce, ali bi smo Vam bili zahvalni na Vašim komentarima.

15 O: Ova dva naglašena dijela izražavaju želju rukovodstva SDS-a da imaju
16 više vojne opreme na raspolaganju, kao i opreme za komunikacije, naročito u
17 svjetlu osnivanja njihove vlastite televizijske stanice.

18 P: U sljedećem naglašenom odjeljku, koji se nalazi na stranici 3 prevoda
19 na engleskom jeziku, da li gospodin Ostojić izražava sugestiju o pristupu koji
20 treba da zauzme SDS?

21 O: Da. Na kraju on iznosi neke preporuke doktoru Karadžiću. U paragrafu
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 11, kaže da: "Uz javnu političku aktivnost, sljedeće treba da bude učinjeno, a
2 to je da se oformi grupa koja će biti zadužena za odbranu, grupa zadužena za
3 unutrašnje poslove, za ekonomiju, informisanje. A ta aktivnost treba da bude
4 provedena na dva nivoa, a to je kroz javnu političku djelatnost i kroz skriveni
5 tajni rad koji će obavljati specijalno za to imenovane osobe."

6 P: Kako su se pojačavale tenzije između bosanskih Srba i bosanskih
7 Muslimana, da li je rukovodstvo bosanskih Srba razmatralo mogućnost da upozori
8 muslimanske lidere na posljedice do kojih će doći ukoliko se ne pronađe
9 sporazum? U tom pogledu, zamoliću Vas da pregledate presretnuti razgovor koji se
10 nalazi na razdjeljniku 11, između gospodina Krajišnika i gospodina Karadžića, a
11 koji se odigrao 4. septembra 1991. godine.

12 [Sluša se presretnuti razgovor]

13 G. TIEGER: [simultani prevod]

14 P: Gospodine Treanor, što se tiče aspekata situacije ili odnosa između
15 bosanskih Srba i bosanskih Muslimana ili bolje rečeno lidera, vođa bosanskih
16 Srba, da li je to odraženo u ovom presretnutom razgovoru?

17 O: Mislim da možemo da vidimo šta je ovdje posrijedi, a to je pojačana
18 frustracija doktora Karadžića u vezi sa ovom situacijom. A, mislim da u
19 kontekstu pregovora koji su se odvijali, a zatim u svjetlu konkretnog incidenta
20 u kojem su ubijeni neki Muslimani - ubili su ih Srbi - da to nagovještava da bi
21 gospodin Izetbegović trebao da bude svjestan činjenice da njegova politika vodi
22 do takve vrste tenzija i takvih vrsta posljedica za muslimanski narod. Spominju
23 se različite osobe na koje smo nailazili i ranije, to je npr. Vito Žepinić.
24 Zatim, vidimo rasprave o situaciji unutar Ministarstva unutrašnjih poslova,

25

26

27

28

29

1 kojima pokušava da se bavi gospodin Krajišnik u dogovoru sa gospodinom Mandićem
2 G. TIEGER: [simultani prevod] Sljedeći, drugi odlomak ovog presretnutog
3 razgovora se nalazi na stranici 3, prevoda na engleski jezik.

4 [Sluša se presretnuti razgovor]

5 G. TIEGER: [simultani prevod]

6 P: Gospodine Treanor, gdje gospodin Krajišnik pravi izbor i koga šalje u
7 Drvar?

8 O: Pa, gospodin Krajišnik zna za neke političke probleme u Drvaru u
9 okviru Izvršnog odbora te opštine i on sugeriše da se pošalje Rajko,
10 pretpostavljam da je to Rajko Dukić, koji je bio predsjednik Izvršnog odbora
11 SDS-a, da vidi šta se tamo dešava.

12 P: Da li imate nekih drugih komentara prije nego što pređemo na treći
13 dio ovog presretnutog razgovora?

14 O: Pa, mogu da dam komentar na pominjanje gospodina Čančara, to je
15 pretpostavljam Petko Čančar, a on je poslanik SDS-a u Skupštini i ustvari on je
16 predsjednik Vijeća opština u Skupštini. Nisam siguran ko je Miloš.

17 P: I konačni odlomak iz tog presretnutog razgovora, takođe se može naći
18 na stranici 3, prevoda na engleski.

19 [Sluša se presretnuti razgovor]

20 G. TIEGER: [simultani prevod]

21 P: Gospodine Treanor, ovaj dio presretnutog razgovora izgleda da je
22 fokusiran na opštinu Prijedor i ponovo se vraćaju na to šta će se desiti nakon
23
24
25
26
27
28
29
30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

ponedeljak, 23.02.2004.

Predmet br. IT-00-39-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti usklađena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 dva sata, dakle, ono što se pominje u prvobitnom odlomku ovog presretnutog
2 razgovora. Možete li nam reći, koji je aspekt organizacione strukture i odnosa
3 unutar SDS-a, članstva SDS se vidi u ovom presretnutom razgovoru.

4 O: Pa, vide se lokalni problemi u stranci u Prijedoru. Srđo koji se
5 pominje je Srđo Srđić, koji je poslanik SDS-a u Skupštini Bosne i Hercegovine iz
6 Prijedora. I na kraju napominju da će biti sastanak ili nešto slično tome za dva
7 sata.

8 G. TIEGER: [simultani prevod] Časni Sude, u tabulatoru 12 ove fascikle
9 sa presretnutim razgovorima, možemo da nađemo jedan presretnuti razgovor između
10 doktora Karadžića i Slobodana Miloševića.

11 P: Prije nego što pređemo na taj presretnuti razgovor, gospodine
12 Treanor, znam da datum koji se pojavljuje u prevodu na engleski je 20. decembar.
13 Možete li nam reći da li je to tačan datum ili nije?

14 O: Pretpostavljam da mislite na razgovor čiji transkript ima ERN broj
15 02066246.

16 P: Da, tako je.

17 O: Ovaj razgovor na osnovu stvari koje se pominju u tom razgovoru, dakle
18 nekih unutrašnjih dokaza koji se mogu izvući iz tog razgovora, odigrao se 6.
19 septembra. Jer, na primjer pominje se Haška konferencija koja je počinje
20 sljedećeg dana, a ona je bila 7. septembra.

21 G. TIEGER: [simultani prevod] I, sa tim pojašnjenjem, molim da se pusti
22 prvi dio ovog razgovora, a to je na stranici 2, prevoda na engleski.

23 [Sluša se presretnuti razgovor]

24 G. TIEGER: [simultani prevod]

25 P: Gospodine Treanor, već ste pomenuli početak Haške konferencije 7.

26

27

28

29

30

1 septembra, možete li ukazati na druge aspekte ovog presretnutog razgovora?

2 O: Pa, ovdje vidimo odraz srpskih stavova i ponovo se pominje situacija
3 u Krajini, gdje doktor Karadžić pokušava da rukovodstvo u bosanskoj Krajini drži
4 pod kontrolom. Očigledno, ideja o pripajanju bosanske krajine hrvatskoj Krajini,
5 je nešto što gospodin Milošević smatra vrlo neprikladnim trenutkom u svjetlu
6 pregovora koji su u toku. I oni o tome govore kako treba disciplinovati i tako
7 dalje.

8 G. TIEGER: [simultani prevod] A sada molim da pogledamo drugi dio ovog
9 presretnutog razgovora. To je na stranici 3 prevoda na engleski.

10 [Sluša se presretnuti razgovor]

11 G. TIEGER: [simultani prevod]

12 P: Gospodine Treanor, izvolite.

13 O: Ovde vidimo da se ponovo pominje "Beogradska inicijativa" o kojoj sam
14 ranije govorio. Gospodin Milošević kaže da je ona još uvijek živa, otvorena i da
15 će on to koristiti u pregovorima. Takođe skrećem pažnju na dio gdje doktor
16 Karadžić govori o svojim razgovorima sa gospodinom Izetbegovićem i on misli da
17 je došao do sporazuma da jedna strana neće nametati svoja mišljenja drugoj. To
18 je ono o čemu govorimo proteklih nekoliko dana, a to je da se rukovodstvo SDS-a
19 plašilo upravo toga, plašilo se preglasavanja od strane druge dvije stranke koje
20 bi mogle da se udruže u Skupštini i preglasaju ih u nekim konkretnim pitanjima,
21 a najkonkretniji je status Bosne i Hercegovine u okviru Jugoslavije. I ovdje

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 doktor Karadžić vjeruje da je postigao sporazum sa gospodinom Izetbegovićem da
2 to toga neće doći.

3 G. TIEGER: [simultani prevod] Sljedeći presretnuti razgovor je u
4 tabulatoru 13, a dio koji ćemo slušati je na stranici 3 prevoda na engleski.

5 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Tieger, prvo pokušavamo da
6 verifikujemo pitanje... Možda bismo mogli da pročitamo to. Dio teksta na engleskom
7 je dio koji nije bio napisan. Ja pokušavam sada da provjerim ono što sam dobio u
8 transkriptu.

9 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] Ja sam to isto primijetila. Mislim da
10 nedostaje riječ "opredjeljuje se za".

11 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Pa, bilo je nešto što nije bilo napisano
12 i ja sam mislio da sam ja shvatio da je riječ o nečemu što je bilo zamišljeno,
13 ili nešto tako. Pitam se šta je pred nama u transkriptu i da li je ono što je u
14 transkriptu upravo ono što se pojavljuje na ekranu. A jedino mjesto gdje možemo
15 da provjerimo, to je tekst na engleskom.

16 G. TIEGER: [simultani prevod] Pa, prije svega, časni Sude, naravno, mi
17 smo htjeli da se pobrinemo da tekst koji je pred Vama isti i sinhronizovan je sa
18 tekstom koji se pojavljuje na ekranu i koji čujemo.

19 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Pa, možemo li to vratiti na ekran?
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

1 Posebno engleski dio teksta koji govori osoba sa inicijalom "S".

2 [Sluša se presretnuti razgovor]

3 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da. Ovdje već vidimo razliku jer u
4 tekstu piše "opt", a to se ne pojavljuje na ekranu. U originalu je riječ "za".
5 To nije, bojim se, jedina razlika. A šta je poslije sljedećih tačaka gdje
6 "iako", ja sam čini mi se shvatio "zamišljene" ili "smišljene", ali možemo li
7 ponovo čuti taj dio.

8 [Sluša se presretnuti razgovor]

9 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ponovo, gospodine Tieger, tekst na traci
10 se čuje "iako su to zamislili vodeći predstavnici", a na ekranu vidimo samo
11 tačkice, dakle ono što čujemo nestaje, ne pojavljuje se u pisanom tekstu.

12 G. TIEGER: [simultani prevod] Pa, izgleda da je riječ o dva različita
13 problema, ako sam dobro shvatio. Dio transkripta na koji ste se upravo pozivali,
14 čini se da je isti u prevodu koji ja imam pred sobom i na ekranu, iako ja takođe
15 čujem iste riječi koje i Vi čujete na engleskom.

16 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ja ne čujem nikakvu pauzu zbog koje bi
17 bile tačkice u transkriptu. Nema nikakve indikacije da nedostaje nešto u
18 engleskom tekstu, a to nam se pojavljuje na papiru.

19 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] Mi imamo isti problem koji ste Vi
20 identifikovali. Tekst koji se pojavljuje na ekranu i tekst koji se pojavljuje na
21 papiru koji smo dobili, među njima ima razlika.

22 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Pa, čini mi se da to ne možemo odmah
23
24
25
26
27
28
29
30

1 riješiti. Naravno, ja sam malo zabrinut, jer ovo je nekoliko riječi koje su
2 izgovorene na engleskom i mi imamo mogućnost da to provjerimo. A, kod svih
3 drugih riječi ja ne mogu da čitam verziju na B/H/S -u i da kažem da li je to
4 potpuno ili nije i ne mogu provjeriti prevod, ali barem u ovom slučaju sam
5 primijetio da ovo nije u cijelosti tačno. Pozivamo Vas, iako je to riječ o
6 dodatku izvještaju vještaka, da se Tužilaštvo pobrine da dobijemo potpunu i
7 tačnu verziju onoga što vidimo na ekranu i što smo dobili na papiru.

8 G. TIEGER: [simultani prevod] Mi ćemo se svakako potruditi da to
9 uradimo.

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U ovom trenutku mi ne možemo da riješimo
11 cijeli taj problem. Mislim da ste htjeli da pitate svjedoka nešto u vezi sa
12 slijedećim presretnutim razgovorom.

13 G. TIEGER: [simultani prevod]

14 P: Gospodine Treanor, sad ćemo preći na presretnuti razgovor koji je u
15 tabulatoru 13. Kao što sam rekao Vijeću, to je dio koji se nalazi na stranici 3
16 prevoda na engleski, to je još jedan razgovor između gospodina Karadžića i
17 gospodina Miloševića. Prije nego što počnemo, koliko sam shvatio, ima nekoliko
18 presretnutih razgovora koji nose datum 20. decembar, a nema objašnjenja za to,
19 kao što nosi i ovaj. A onda su identifikovani na osnovu sadržaja. Vi ste
20 objasnili da je prethodni presretnuti razgovor od 6. septembra i objasnili ste
21 razloge za to. I koliko sam shvatio, ovaj presretnuti razgovor je obavljen 9.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 septembra i ako je to tačno, molim Vas objasnite to Vijeću.

2 O: Sadržaj ovog presretnutog razgovora ukazuje na to da je do njega
3 došlo u septembru, približno 9. septembra. Odnosi se na dva sastanka. Jedan je
4 bio u četvrtak, a drugi u petak. Sastanak u četvrtak je trebao da se održi u
5 Strasbourgu, a sastanak u petak u Beogradu, i opet taj sastanak ima veze sa
6 beogradskom inicijativom. Čini se da se ovaj razgovor odvija nekoliko dana prije
7 ta dva sastanka, jer sastanak od četvrtka je bio 12. septembra, od petka 13.
8 septembra. Mislim da ima i nekih drugih dokaza, u obliku prvobitnih zabilješki
9 operatora vezi sa ovim presretnutim razgovorom, i tu se navodi 9. kao datum.
10 Međutim ja ne mogu sa sigurnošću da tvrdim da je to baš taj datum, ali u svakom
11 slučaju ovaj razgovor je obavljen vrlo blizu ova dva sastanka, jer je riječ o
12 planiranju tih sastanaka i gospodin Milošević je zainteresovan za to. Ustvari,
13 riječ je o sastanku u Strasbourgu, za koji gospodin Krajišnik bi želio da se on
14 održi 13-og u petak, a ne u četvrtak. A kada je riječ o sastanku u Beogradu, za
15 beogradsku inicijativu to je bio veliki sastanak predstavnika tri republike,
16 koje sam već ranije pomenuo, to su Srbija, Crna Gora i Bosna i Hercegovina, koji
17 je održan u Beogradu u ponedjeljak 16-og.

18 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Vi pominjete sastanak u Strasbourgu, da
19 li Vi to radite na osnovu originalnog teksta, jer transkript koji mi imamo pred
20 sobom i na B/H/S-u i na engleskom, kaže Salzburg. Tako da ne kaže se Strasbourg.
21 Prema tome, ja sam malo iznenađen. Ovde piše Salzburg

22 SVEDOK: [simultani prevod] Pominje se Evropski parlament, da na
23
24
25
26
27
28
29
30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

ponedeljak, 23.02.2004.

Predmet br. IT-00-39-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti usklađena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 jednom mjestu piše Salzburg.

2 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, ja sam zbog toga i bio iznenađen.

3 SVEDOK: [simultani prevod] Jer, riječ je o sjedištu Evropskog
4 parlamenta, zbog toga sam ja govorio Strasbourg.

5 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, ja sam toga svjestan, ali Vi ste
6 govorili Strasbourg, a ovdje piše Salzburg, i to u oba i u originalu i u
7 prevodu. Da li ste Vi to provjerili, ili je to dio koji ćemo čuti? Da li je to
8 odlomak koji ćemo čuti?

9 SVEDOK: [simultani prevod] Mislim da nećemo čuti taj početak razgovora,
10 međutim pri kraju, drugi odlomak, čuti ćemo taj dio gdje ovdje piše Strasbourg.

11 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu, onda ćemo to čuti. Izvolite
12 nastavite.

13 G. TIEGER: [simultani prevod] Izvinjavam se, ali pošto gledam na sat,
14 možda je bolje da ostavimo slušanje tog razgovora nakon pauze.

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Slažem se s Vama. Napravićemo pauzu od
16 20 minuta i nastavićemo u 16.05h.

17 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Ustanite, molim.

18 ... Početak pauze u 15.47h

19 ... Sednica nastavljena u 16.09h

20 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Izvolite sjesti.

21 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Mislim da smo trebali čuti jedan novi
22 tekst. Je li točno?

23 G. TIEGER: [simultani prevod] Tako je. Maločas ste, međutim spomenuli
24 problem prijevoda. Ja bih se htio na to osvrnuti, ako ne možemo ostaviti za
25 kasnije.

26

27

28

29

30

1 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Pa da. Možda bi mogli saslušati Vaše
2 objašnjenje i vidjeti ima li potrebe za dodatnom debatom po tom pitanju.

3 G. TIEGER: [simultani prevod] Kao prvo, provjerio sam da je dokument
4 koji je sinhroniziran doista i isti taj dokument, odnosno onaj koji se pojavio
5 uokviren na ekranu, da li odgovara kopijama koje ima Sud. Drugo, pominjanje
6 Salzburga, koje se pojavljuje u prvom dijelu prijevoda na engleski, a i u
7 originalu na B/H/S-u, ja ne znam je li po srijedi greška, odnosno lapsus koji je
8 učinio neki od govornika ili možda pisarska greška osobe koja je zapisivala
9 tekst. Ili ta osoba možda nije dobro čula traku, međutim, izgleda da jeste u
10 pitanju ovo posljednje, budući da se jasno na presretnutom razgovoru čuje
11 Strasbourg.

12 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, Vi ste rekli da je dokument koji smo
13 primili na papiru isti kao onaj koji je transkribiran, ali kada je riječ o onim
14 točkicama, gdje bi trebale stajale riječi "conceived" ili "opt for", to nije
15 slučaj.

16 G. TIEGER: [simultani prevod] U pravi ste. Mislim da se to može
17 provjeriti, ja ću to svakako učiniti. Mislim da je problem sa skidanjem govora
18 sa trake taj da se to uvijek ne čuje i onda se koristi točkica, odnosno elipsa.

19 Vi znate da je u tom dominantno srpskohrvatskom razgovoru korišten ipak
20 i engleski u određenoj mjeri, zatim je taj engleski preveden na B/H/S na
21 transkriptu dokumenta, pa je onda cijeli dokument na B/H/S-u preveden. Tako da
22 imamo dvije verzije. Zatim postoji prijevod isječka na B/H/S-u relevantnog

23
24
25
26
27
28
29
30

1 dijela teksta, i zbog toga je došlo do neslaganja između onoga što ste Vi čuli i
2 slušanja govornika koji su govorili na engleskom i samog engleskog prijevoda.
3 Drugi riječima, engleski prijevod je zapravo pokušaj da se ispravno prevede
4 transkript na B/H/S-u, odnosno stenogram na srpskohrvatskom, a da se ne vraća na
5 transkript koji je prvotno dostavljen prevodiocu i na original presretnutog
6 razgovora. Meni se to čini relativno rijetka pojava u kontekstu ovih
7 presretnutih razgovora i ja se nadam da se ona neće često ponavljati.

8 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Vi kažete da je rizik daljnjih grešaka
9 mali, budući da je ovo jedna vrlo specifična situacija u kojoj su govornici koji
10 inače govore srpskohrvatski, govorili engleski. Dobro, u redu, to mi je jasno,
11 shvaćam. Međutim, ipak Vijeće Vas i dalje poziva da mu dostavite odgovarajući
12 primjerak, odnosno ne znam uopće kako to sad riješiti. Ako je riječ o prijevodu
13 originala, onda pretpostavljam da će se ove točkice ponovo pojaviti. Međutim, u
14 isto vrijeme čuli smo objašnjenje ovih točkica. Dakle, originalni engleski
15 tekst, a to su riječi "conceived" i "opted for".

16 U svakom slučaju hvala za Vaše objašnjenje. Ja ne znam ima li Obrana
17 dodatnih komentara u vezi s ovim?

18 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] Ne, nemamo dodatnih komentara u vezi s
19 tim, časni Sude.

20 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala. Gospodine tužitelju, izvolite
21 nastaviti.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

ponedeljak, 23.02.2004.

Predmet br. IT-00-39-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti usklađena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 G. TIEGER: [simultani prevod] Hvala, Časni Sude, možemo sada konačno i
2 poslušati konačno taj presretnuti razgovor.

3 [Sluša se presretnuti razgovor]

4 G. TIEGER: [simultani prevod]

5 P: Gospodine Treanor, ovo je bio vrlo kratki isječak nakon dugog uvoda,
6 možete li nam pomoći Vašim komentarom.

7 O: Pa mislim da je ovdje komentar nužno istaći. Naime, na početku
8 razgovora spominju se "oni", misli se na koalicijske partnere SDS-a, u ovom
9 slučaju konkretno SDA. Ja ne znam tko je Vlado. A nismo došli do onog dijela za
10 koji sam mislio da ćemo poslušati, gdje se zapravo i spominje Strasbourg.

11 G. TIEGER: [simultani prevod] Tabulator 34, drugi registrator, pa ćemo
12 prijeći na sljedeći dokument, a to je sastanak članova Vlade iz SDS-a, od 12.
13 septembra. Moliću da pokažete prvi označeni dio na ekranu. Časni Sude, ovo ćete
14 naći na trećoj stranici kopije koju Vi imate. Dakle, ovaj označeni dio je
15 zapravo "zabilježka sa sastanka funkcionera" itd. I spominju se kadrovi SDS-a
16 BiH, dakle prva rečenica koja slijedi me zanima.

17 P: Gospodine Treanor, recite nam kakva je bila priroda ovog sastanka?

18 O: Ovo je sastanak grupe funkcionera koju sam spominjao. To su članovi
19 Vlade BiH iz SDS-a i drugi rukovodeći funkcioneri iz raznih ministarstava i
20 inicijativa iz Vlade, ali ispod ministarskog nivoa. Oni su se ovom prilikom
21 sastali da bi razmotrili svoje zajedničke razloga za zabrinutost, kao zastupnici

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 svoje stranke u tim institucijama. I ovo su neka razmišljanja, odnosno
2 izražavanje nezadovoljstva sa razvojem događaja u ovom dokumentu.

3 P: Moliću Vas da pogledate sljedeći označeni isječak, stranica 7
4 engleskog prijevoda. A inače, to je tekst pod brojem 11 numeriranih paragrafa,
5 gdje se "predlaže uvođenje sistema dežurstava."

6 O: Da, samo se dodatno dalje objašnjava i dalje se izražava
7 nezadovoljstvo sa tipom suradnje između stranaka unutar Vlade, po pitanju
8 kadrovskih i drugih problema i oni ovdje identificiraju potrebu za boljom
9 komunikacijom međusobno i sa rukovodstvom SDS-a. I to možete naći u ovom
10 paragrafu, koji inače sadrži i preporuku da se uspostavi sistem dežurstava kako
11 bi se, citiram:

12 "Da se u cilju praćenja aktivnosti, izvršavanja zadataka u radu državnih
13 organa rješavanja nastalih problema u oblastima i održavanja veze sa strankom
14 SDS-a predloži uspostava sistema dežurstva. U tom smislu zaduženi su Ljubisav
15 Terzić i Dragan Kapetina da razrade način komunikacije SDS-a i kadrova SDS-a u
16 republičkim, državnim organima sa opštinama."

17 Tezić i Kapetina su inače članovi SDS-a koje sam spomenuo.

18 P: Da li se ovdje vidi tko su funkcioneri SDS-a na samom vrhu kojima je
19 to poslano?

20 O: Da, vidimo da su to doktor Karadžić, gospodin Krajišnik, gospođa
21 Plavšić, doktor Koljević koji su članovi Predsjedništva. Naravno i gospodin
22 Čančar kojeg sam danas spomenuo, a koji je bio predsjednik Vijeća općina i Rajko

23
24
25
26
27
28
29
30

1 Dukić predsjednik Izvršnog vijeća SDS-a.

2 P: Što se tiče sistema dežurstava koji se ovdje predlaže od strane
3 visokih funkcionera SDS-a, recite nam da li u ljeto 1991. godine raste interes u
4 SDS-u za razvoj određenog tipa zaštićene obavještajne veze, odnosno sistema
5 prikupljanja informacija?

6 O: Da, na osnovu dokumenata koje imamo to je izgleda bio doista slučaj.
7 Pogotovo, ako to stavite u odnos sa dokumentom koji smo upravo promotrili, koji
8 isto tako predlaže neke korake u tom smjeru.

9 P: Sada ću zamoliti da se pozabavimo jednom serijom dokumenata, prvi
10 počinje pod razdjeljnikom 35 u drugom registratoru. Taj dokument je sada na
11 ekranu. Vidimo dio koji je označen, a koji govori o obavještajnom i sigurnosnom
12 sistemu SDS-a i instrukcija koje SDS izdaje.

13 O: Da. Na vrhu stranice imamo naslov "Srpska demokratska stranka Bosne i
14 Hercegovine", i onda ispod toga "Savjet za nacionalnu bezbednost", koji je inače
15 tijelo SDS-a, a o kojem inače znamo jako malo.

16 P: Ja bih da se osvrnemo vrlo kratko, brzo, na ove dokumente. Kao prvo,
17 stranica 3 engleske verzije. Imamo jedan osjenčeni tekst koji me zanima. Ovo je
18 naime, dijagram predloženog sistema koji je bio u prilogu ovog dokumenta.

19 O: Da, tako je. Kao što možete vidjeti, situacija nije baš jednostavna,
20 ali osnovna ideja je sljedeća, naime, razni krugovi funkcionera, na raznim
21 nivoima se ovdje uključuju u jednu shemu. Radi se o funkcionerima koji su na
22 raspolaganju rukovodstvu SDS-a u cilju prikupljanja informacija s jedne strane i
23 provođenja uputstava s druge. Vidimo na vrhu Glavni odbor kojem izvještaj
24
25
26
27
28
29
30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

ponedeljak, 23.02.2004.

Predmet br. IT-00-39-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti usklađena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 podnosi Savjet nacionalne bezbednosti, a koji dobija informacije i iz raznih
2 republičkih i općinskih institucija.

3 P: Sljedeći dokument pod razdjeljnikom 36, evo vidimo ga na ekranu, nosi
4 naslov "Uputstvo o organizaciji i načinu dežurstava funkcionera i rukovodećih
5 radnika u republičkim državnim organima i koordinaciji rada sa dežurnom službom
6 u SDS-u". Da li se čini da ovaj dokument ima ikakve veze sa preporukom da se
7 uspostavi sistem dežurstava.

8 O: Da, izgleda da ovo jeste realizacija preporuke koju smo vidjeli na
9 sastanku koji su održali funkcioneri SDS-a u vladi.

10 G. TIEGER: [simultani prevod] 37, molim.

11 P: Dokument koji vidite na ekranu nije ni na koji način označen, vidite
12 njegov naslov "Kôd - sistem veze".

13 O: Da. Ovo je osnovni sistem kodova iz arhive SDS-a. To su, dakle,
14 sistemi kodova veza za razne rukovodioce iz SDS-a i za druge pojedince koji su
15 vjerojatno ili tjelohranitelji ili neka druga vrsta pratnje.

16 P: Pogledajmo drugi prilog, molim Vas.

17 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] Časni Sude, prije no što pređemo na to,
18 pitam se da li imamo ikakve naznake datuma dokumenta pod tabulatorom 37, a isto

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 tako i što se tiče dokumenta 36, mislim da nismo vidjeli nikakav datum.

2 G. TIEGER: [simultani prevod] Ja nisam siguran je li ovo primjedba ili
3 zapravo početak preuranjenog unakrsnog ispitivanja.

4 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Pa, mislim da gospođa Loukas jednostavno
5 želi znati ima li kakvih datuma na ovim dokumentima, pa da ne mora onda
6 postavljati pitanja u vezi s tim. Čuli smo objašnjenje dokumenta, a i ja sam
7 nekoliko puta već pitao da li znamo datum, da li znamo pošiljaoca dokumenta i
8 mislim da bi ovo doista bilo od pomoći Vijeću da bi bolje shvatilo dokument.
9 Dakle, molim Vas, recite nam da li su poznati datumi za ove dokumente?

10 SVEDOK: [simultani prevod] Očito dokumenti sami nemaju nikakvih datuma,
11 nisu datirani. A, ja bih eventualno mogao ih smjestiti u vezu s jednim
12 dokumentom koji smo vidjeli, koji se tiče sastanka rukovodećih funkcionera u
13 kojem se spominje sistema sličan onome koji se ovdje zatim opisuje u uputama.
14 Osim toga, ja ne mogu dati nikakav konkretan datum za ove dokumente. Dakle, samo
15 ih mogu povezati sa onim drugim dokumentom, ali ih datirati ne mogu.

16 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dobro, nema datuma.

17 G. TIEGER: [simultani prevod] Tabulator 38, još uvijek drugi
18 registrator. Dokument se nalazi na ekranu, gornji dio je naznačen. Na dokumentu
19 stoji "Srpska demokratska stranka, striktno povjerljivo" zatim imamo dolje:
20 "predsjednik, broj, Sarajevo, august 1991", i konačno "Svim općinama i
21 regionalnim odborima SDS-a u BiH."

22 P: Kakva je priroda ovog dokumenta, gospodine Treanor?

23 O: Ja mislim da sam o ovom dokumentu govorio danas na početku
24
25
26
27
28
29
30

1 Svjedočenja. Ovo je uputa doktora Karadžića u svojstvu predsjednika SDS-a,
2 poslana spomenutim odborima, koje se ovim upućuje da uvedu sistem kodova od 1.
3 septembra 1991. Skrenuo bih Vašu pažnju konkretno na paragraf 7, ali ako ga
4 nemamo ja ću ga pročitati.

5 P: Ne morate, na ekranu je.

6 O: U redu. Dakle: "Za komunikaciju između općina i Glavnog odbora, i
7 međusobnu komunikaciju, koristite se telefonskim kôdom koji ste dobili što je
8 moguće češće."

9 Dakle, ponovo imamo spominjanje kodova, konkretne šifre koja je meni sad
10 nepoznata.

11 P: Gospodine Treanor, u petak smo govorili, početak regionalizacije,
12 kako se ona odražavala na uspostavljanje zajednice opština. Isto tako i reakciju
13 na osnivanje tih institucija. Ako sada pređemo na septembar 1991. godine, da li
14 je bilo nekih daljnjih nastojanja prema regionalizaciji i to od strane SDS-a?

15 O: Da, jeste. Kao što sam već rekao s jedne strane postojala je određena
16 želja među nekim krugovima SDS-a da nastave sa regionalizacijom, a s druge
17 strane postojala je potreba za oprezom u svjetlu razgovora koji su se odvijali
18 sa bosanskim Muslimanima, odnosno njihovim političkim strankama koje nisu bile
19 uveliko u prilog ovoga projekta. I, to je od doktora Karadžića tražilo
20 strpljenje u pogledu ovoga pitanja. Iz nekog razloga, početkom septembra
21 rukovodstvo SDS-a je odlučilo da nastavi sa razvojem regionalizacije, kao što
22 ćemo vidjeti iz dokumenata koji nam predstoje.

23

24

25

26

27

28

29

30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

ponedeljak, 23.02.2004.

Predmet br. IT-00-39-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti usklađena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 G. TIEGER: [simultani prevod] Časni Sude, tabulator 39, odluka od 25.
2 septembra kojom se imenuju kadrovi koji će se baviti regionalizacijom. Dokument
3 se pojavljuje u prevodu na engleski jezik i sada ga vidite na ekranu.

4 P: Gospodine Treanor, Vi ste naglasili i datum te odluke i paragraf koji
5 ima naslov "Broj 2", on se nalazi pri dnu stranice.

6 O: Da. Dokument koji sada gledamo nosi datum 25. septembar, ali važniji
7 događaj je spomenut u paragrafu 2, koji je podcrtan. Sedmoga septembra održan je
8 sastanak - jedan od onih sastanka koji je okupljao visokorangirano rukovodstvo
9 SDS-a sa raznim funkcionerima - doktor Karadžić je spomenuo taj sastanku u svom
10 razgovoru sa Miloševićem 6. septembra. U paragrafu 2, ovoga dokumenta, možemo da
11 vidimo da se spominje Gradski odbor SDS-a u Sarajevu koji se odnosi na
12 regionalizaciju. Tu se kaže: "Provođenje odluke i zaključaka koji su usvojeni na
13 simpozijumu u Palama, 7. septembra 1991. godine, grad Sarajevo zajedno sa
14 Glavnim odborom SDS-a za Bosnu i Hercegovinu, i svim ostalim opštinskim odborima
15 SDS-a."

16 7. septembra 1991. godine, čini se da je taj sastanak bio ključni
17 sastanak za daljnji razvoj događaja u procesu regionalizacije od strane SDS-a.

18 P: Sada možemo da predemo na 16. septembar, tj. sastanak Izvršnog odbora
19 koji je održan toga datuma a koji se nalazi u rezdjeljniku 40, registratora 2.
20 Prvi označeni dio ovoga sastanka kaže: "Zapisnik sa sjednice koja je održana 16.
21 septembra 1991. godine," molim Vas da pogledate sljedeći označeni dio. On se

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 pojavljuje na početku stranice 2, prevoda na engleski pod tačkom 1.

2 O: Da. Ovdje vidimo da se spominje Štab za regionalizaciju u štabu SDS-a
3 i odluka o imenovanju Štaba za regionalizaciju koja je na tom sastanku
4 razmotrena i usvojena. U skladu sa zaključkom koji je usvojen na konsultacijama
5 na Palama, odluka i razlozi su bili upućeni Opštinskim odborima i Gradskom
6 odboru SDS-a. Tokom razgovora utvrđeni su kriterijumi za izbor onih koji će
7 sačinjavati štab.

8 Ovo je još jedan konkretni rezultat toga sastanka, a to je formiranje
9 Štaba za regionalizaciju SDS-a.

10 P: Ranije sam spomenuo, osnivanje ili formiranje zajednice opština u
11 aprilu 1991. godine. Da li je došlo do transformacije zajednice opština u
12 septembru 1991. godine u skladu sa kretanjem u pravcu daljnje regionalizacije?

13 O: Ono što vidimo, u to vrijeme moram da naglasim, ne znamo sadržaj
14 razgovora niti koje su odluke postignute na sastanku 7. septembra, ali ono što
15 možemo da vidimo da je tada, u septembru, došlo do formiranja znatnog broja
16 takozvanih srpskih autonomnih oblasti. Barem tri od tih oblasti su oformljene iz
17 prethodno postojećih zajednica opština. Ranije smo razgovarali, osobito o
18 zajednici opština bosanske Krajine, koja je bila osnovana 25. aprila na sastanku
19 koji je održan u Čelincu u maju mjesecu. Zatim, u maju su zajednice opština
20 oformljene i u istočnoj Hercegovini i u romanijskom regionu, a Romanija je

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 planina istočno od Sarajeva. Sredinom septembra vidimo da se te tri zajednice
2 opština proglašavaju kao srpske autonomne regije. U to vrijeme je oformljena i
3 treća srpska autonomna regija, to je znači bila sredina septembra, a početkom
4 novembra su oformljene još dvije srpske autonomne oblasti. Ovde postoji mala
5 zabuna u pogledu terminologije, pošto je Zajednica opština bosanske Krajine je
6 transformisana u Autonomnu regiju Krajine. Tu se koristi riječ "regija", a ne
7 "oblast". Oni su pokušali da izbjegnu zabunu i miješanje sa već postojećom
8 Srpskom autonomnom oblašću Krajine, koja je zapravo bila u Hrvatskoj sa
9 sjedištem u Kninu. Imamo dokument koji je datiran sa ranijim datumom u kojem
10 doktor Karadžić čestita rukovodstvu u Kninu na osnivanju tog konkretnog
11 entiteta. Taj je entitet imao sličan istorijat kao i barem tri srpske autonomne
12 oblasti u Bosni od kojih je Zajednica opština sjeverne Dalmacije i Like
13 oformljena u junu 1990., zatim se transformisala u Srpsku autonomnu oblast
14 Krajine u decembru 1990. Sličan razvoj događaja se dešava i u Bosni, gdje se
15 zajednice opština transformišu u ono što nazivamo opštim imenom srpske autonomne
16 oblasti.

17 G. TIEGER: [simultani prevod] Časni Sude, imamo još jedan registrator
18 koji nije označen za identifikaciju u kojem se nalaze karte i povelje. Htio bih
19 da ovom prilikom bude označen, a zatim da ga predočimo Sudu, jednu od karata iz
20 tog registratora.

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

ponedeljak, 23.02.2004.

Predmet br. IT-00-39-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti usklađena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] Registrator će biti označen kao dokazni
2 predmet Tužilaštva P68.

3 G. TIEGER: [simultani prevod] Časni Sude, karta koja se trenutno nalazi
4 na ekranu može se naći u rezdjeljniku 3 registatora.

5 P: Gospodine Treanor, ako pogledate ovu kartu, možete li nam reći išta
6 ona prikazuje?

7 O: Da. Možda se malo žurimo, ova karta se zasniva na informacijama od
8 21. novembra 1991. godine što se vidi u donjem lijevom uglu na legendi. Tada su
9 srpske autonomne oblasti bile sastavljene od izvjesnih teritorija ili se
10 smatralo da su sastavljene od teritorija koje su bile tri vrste teritorija.
11 Mislim da ćemo dokument sa time u vezi vidjeti kasnije. Teritorije koje su
12 označene tamno plavom bojom su imena opština koje se nalaze na kartama, a to su
13 opštine koje su pripadale srpskim autonomnim oblastima, dok su svijetlo plavom
14 bojom označene opštine u kojima su izvjesna srpska područja unutar tih opština
15 proglasile svoje prisajedinjenje srpskim autonomnim oblastima. Drugim riječima,
16 opštine su bile podijeljene, to su opštine koje nisu bile pod kontrolom SDS-a,
17 za razliku od onih koje su označene plavom, koje su u principu bile pod
18 političkom kontrolom SDS-a. Ova karta pokazuje i druge teritorije koje bi mogle
19 pripadati srpskim autonomnim oblastima, a koje su vrlo općenito definisane. Na

20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 primjer, oblasti u kojima su Srbi imali većinu sve do genocida tokom Drugog
2 svjetskog rata, tako da je nemoguće prikazati ih na ovim kartama, ali to je
3 najbliži mogući opis koji možemo da ponudimo, opis teritorija srpskih autonomnih
4 oblasti. Kao što sam rekao, ovaj proces je počeo sa osnivanjem distrikte za
5 razliku od zajednica opština sredinom septembra, i nastavio se sve do novembra,
6 a to odražava situaciju 21. novembra 1991.

7 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Tieger, legenda nije jasna.
8 Prvo, imamo jedan box, zatim imamo tamnu ili crnu liniju.

9 SVEDOK: [simultani prevod] Da, shvatam. Mislim da se ovdje spominje crna
10 tamna linija, ona pokazuje granice raznih srpskih autonomnih oblasti.

11 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Nije li tačno da bijele oblasti u centru
12 Bosne i Hercegovine, na primjer, da su one opkružene crnom linijom?

13 SVEDOK: [simultani prevod] Da. Te bijele oblasti su opštine koje nisu
14 niti u jednom od ovih dijelova koje sam do sada opisao, koje nisu u sastavu
15 oblasti ni na jedan od prethodno opisanih načina. Ako vidite teritoriju koja je
16 opkružena crnom linijom, to je zato što se ona nalazi u dvije različite srpske
17 autonomne oblasti i -

18 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ili na obali?
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 SVEDOK: [simultani prevod] To bi bile vanjske granice Bosne i
2 Hercegovine na jugu, a u unutrašnjosti bi se mogle vidjeti dokle najdalje sežu
3 srpske autonomne oblasti.

4 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ovo nije vrlo jasan način definisanja
5 Vaših legendi, no hvala Vam na objašnjenju, izvolite nastaviti.

6 G. TIEGER: [simultani prevod] Možemo li da se vratimo na sredinu
7 septembra i na transformaciju zajednice opština u Krajini. Da razmotrimo
8 konkretno odluku od 16. septembra o proglašenju autonomne regije Krajine. Nju
9 ćemo pronaći u razdjelniku 41, registratora 2. Dokument koji vidimo na ekranu
10 sadrži odluku o proglašenju, njene članove 1, 2 i 3. To je naglašeni dio teksta
11 na ekranu.

12 P: Možete li da nam objasnite, gospodine Treanor, značaj ovih članova?

13 O: Prije svega, dozvolite da kažem da pokazujemo dokumente koji se
14 odnose na bosansku Krajinu, jer je to područje iz kojeg imamo najveću
15 dokumentaciju. Znamo za postojanje drugih srpskih autonomnih oblasti, drugim
16 putem, to se spominje u našem izvještaju u odgovarajućem dijelu izvještaja.
17 Ovdje, ako možete da povećate član 1 iz teksta, da ga dobijem uvećanog na
18 ekranu. On se odnosi na zajednicu onoga što mi nazivamo zajednicu opština

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

ponedeljak, 23.02.2004.

Predmet br. IT-00-39-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti usklađena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 bosanske Krajine, tu se: "Proglašava Autonomna oblast Krajine kao demokratska
2 autonomna jedinica suverenih građana, naroda i neodvojiva je od ostalih dijelova
3 federativne Jugoslavije kao savezne države - /nedostaje simultani prevod/."

4 Ovaj dokument, mislim da je tako rečeno, ima datum 16. septembar, a tog
5 dana je održana sjednica Skupštine zajednice opština bosanske Krajine. Tada je
6 Skupština izglasala transformaciju u Autonomnu regiju Krajine.

7 Da pogledamo član 2: "Teritoriju regije čine skupštine opština koje su
8 pristupile zajednici opština i naseljenih mjesta, okruga i područja koji će se u
9 skladu sa ovom odlukom naknadno priključiti".

10 P: Ovaj član... Izvinjavam se.

11 O: Ako pogledamo sada član 3, u njemu se kaže da: "Federalni zakon i
12 drugi regionalni zakoni će se primjenjivati na teritoriji Autonomne regije
13 Krajina, primjenjivat će se savezni zakon, propisi i drugi opšti akti, zakoni,
14 propisi i akti regije, kao i akti Bosne i Hercegovine koji nisu u suprotnosti sa
15 ovim aktima. Do donošenja regionalnih zakona, propisa i drugih opštih akata,
16 primjenjivat će se po zakonu propisi i drugi opšti akti Republike Bosne i
17 Hercegovine, ukoliko nisu u suprotnosti sa Ustavom SFRJ, odnosno zakonima,

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 propisima i drugim opštim aktima Savezne države Jugoslavije."

2 Ovdje vidimo vrlo snažnu vezu između ove autonomne regije i federalne
3 Savezne države Jugoslavije.

4 P: Takođe ste obilježili član 7, na stranici 2 u prevodu?

5 O: Da, tu se kaže: "Skupština Autonomne regije Krajine će u skladu sa
6 članom 265, stav 4, Ustava Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine, starati
7 o izdvajanju naseljenih mjesta iz jedne opštine u sastav druge, u skladu sa
8 izraženom voljom građana."

9 I ovo je odraz stava SDS-a koji sam ranije pomenuo, odnosno njihovog
10 nezadovoljstva da su granice opština u Bosni i Hercegovini bile na štetu Srba u
11 Bosni i Hercegovini i ovaj član omogućava određene promjene u tom području.

12 P: Vi ste koristili izraz transformacija ili promjena iz zajednice
13 opština u autonomnu regiju. Ako pogledamo sada Statut Autonomne regije Krajine,
14 da li to ukazuje na prirodu transformacije do koje je došlo.

15 G. TIEGER: [simultani prevod] Časni Sude, taj dokument je u tabulatoru
16 42.

17 O: Interesantno je da je do promjene do koje je došlo, na površini je
18 izgledalo da je to samo promjena imena i statut koji je usvojen od septembra
19 1991. je bukvalno identičan statutu zajednica opština bosanske Krajine. Jedina
20 promjena do koje je naravno došlo je promjena imena samog entiteta. Dakle, sada

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 imamo novo ime Autonomna regija Krajina i ima nekoliko manjih promjena, Međutim,
2 osim toga statut je bukvalno isti kao i prethodni.

3 P: Gospodine Treanor, ako sada možemo da pogledamo pismo od 16.
4 septembra 1991. godine, to je u tabulatoru 43. Dokument na ekranu ima dva dijela
5 obilježena. Prvi je prvi paragraf koji se pojavljuje ispod naslova "Pismo
6 podrške saveznom sekretaru za narodnu odbranu, generalu armije Veljku
7 Kadijeviću", a drugi je posljednji paragraf pisma koji se pojavljuje odmah iznad
8 imena potpisnika.

9 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Nemamo nikakav signal, nemamo ništa na
10 ekran u ovom trenutku, tako da imamo malo problema da Vas slijedimo. Da, ponovo
11 je sve u redu.

12 G. TIEGER: [simultani prevod] Hvala, časni Sude.

13 P: Gospodine Treanor, možete li nam reći zašto ste odabrali ovaj
14 dokument i u čemu je njegov značaj.

15 O: Ovaj dokument odražava dvije stvari koje želim konkretno da pomenem.
16 Jedna je nastavak podrške Jugoslovenskoj narodnoj armiji - JNA i Vijeće se sjeća
17 da se vrlo rano u programu SDS-a to pojavljuje i to se nastavlja. To je vrijeme
18 neprijateljstava u Hrvatskoj i mislim da smo mi već aludirali ranije na pomoć u
19 mobilizaciji i slične stvari, a nasuprot SDS-u druge dvije stranke HDZ i SDA
20 oklijevaju i suprotstavljaju se podršci ovim vojnim operacijama. I, ovdje vidimo
21 takođe određen stah od preglasavanja. I, to je ponovo jedna trajna poenta u

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

ponedeljak, 23.02.2004.

Predmet br. IT-00-39-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti usklađena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 stavovima SDS-a. Ako pogledamo prvi paragraf, u njemu se kaže: "Odluke koje se
2 donose u organima Bosne i Hercegovine, posebno u Vladi i Predsjedništvu, a koje
3 se tiču jedinstvenog sistema odbrane zemlje, donose se preglasavanjem legitimnih
4 predstavnika srpskog naroda u tim tijelima."

5 To se odnosi na odluke u vezi sa mobilizacijom rezervista u Bosni i
6 Hercegovini, u čemu druge dvije stranke nisu htjeli da učestvuju, s jedne strane
7 kao što sam već rekao, a s druge strane SDS je to podržavao. Dakle, oni
8 obavještavaju vojsku da su oni protiv odluka koje sprečavaju mobilizaciju u
9 Bosni i Hercegovini.

10 I onda u posljednjem paragrafu oni kažu: "Stoga u ime srpskog narod a i
11 svih miroljubivih građana Bosne i Hercegovine izražavamo punu podršku
12 jedinstvenim oružanim snagama Jugoslavije u njihovom vršenju ustavom utvrđene
13 uloga i zadataka."

14 G. TIEGER: [simultani prevod] Možemo li sada poslušati jedan presretnuti
15 razgovor između gospodina Karadžića i gospođe Plavšić od 19. septembra, a on se
16 može naći u tabulatoru 14, fascikle sa presretnutim razgovorima.

17 SVEDOK: [simultani prevod] Izvinjavam se, ja imam razgovor od 17.
18 septembra, ERN 02078969.

19 G. TIEGER: [simultani prevod] Izvinjavam se, možda sam ja pogriješio. Da
20 li je to dokument koji sam ja pominjao?

21 SVEDOK: [simultani prevod] Na ekranu piše 19. septembar.

22 [Sluša se presretnuti razgovor]

23 G. TIEGER: [simultani prevod] I onda ćemo poslušati drugi odlomak. To se
24 može vidjeti na stranici 2 prevoda, ukoliko ne želite nešto da dodate?

25

26

27

28

29

30

1 SVEDOK: [simultani prevod] Pa, želim samo da kažem da je Neđo Vlaški bio
2 član Državne službe bezbjednosti, Srbin, dakle pripadnik Državne službe
3 bezbjednosti, a to su dvije službe koje su pod nadzorom Ministarstva unutrašnjih
4 poslova. Druga je služba Javne bezbjednosti, dakle uniformisana policija. Dakle,
5 to se odnosi na tu situaciju i ponovo je to izraz onoga što smo već vidjeli. U
6 drugi situacijama, a to je napetost između SDS-a i drugih koalicionih stranaka u
7 vezi sa Ministarstvom unutrašnjih poslova, prije svega sa kadrovima.

8 [Sluša se presretnuti razgovor]

9 SVEDOK: [simultani prevod] Dio nezadovoljstva SDS-a se ovde odražava, a
10 to je da iako određeni zvaničnici u okviru MUP-a, Ministarstva unutrašnjih
11 poslova su Srbi, to nisu Srbi SDS-a, da tako kažemo. Oni su nezavisni ljudi i
12 smatraju da imaju pravo da u okviru tog međustranačkog sporazuma zadrže svoje
13 pozicije. I, čini se da gospodin Karadžić smatra da se oni na taj način
14 tretiraju i da će se to desiti ukoliko Bosna i Hercegovina postane nezavisna, da
15 će bosanski Srbi ostati u toj državi kao manjina i onda tu vidimo pominjanje
16 strategije kako se baviti tom situacijom. Dakle, ako ne dobijemo ono što želimo
17 u skladu sa međustranačkim sporazumom, onda možemo da podijelimo Ministarstvo
18 unutrašnjih poslova.

19 G. TIEGER: [simultani prevod]

20 P: Možemo li sada pogledati dokument od 21. septembra 1991. godine. Taj
21 dokument se može naći u tabulatoru 44, časni Sude.

22 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Mogu li možda prvo da tražim

23
24
25
26
27
28
29
30

1 pojašnjenje u vezi sa posljednjim presretnutim razgovorom. Rekli ste nam,
2 gospodine Traenor, da je dio nezadovoljstva SDS-a ovdje izražen time što iako
3 ima srpskih zvaničnika u MUP-u, oni su Srbi, ali nisu Srbi SDS-a, da tako
4 kažemo, i ono što oni žele to je da imaju svoje vlastite ljude na tim mjestima i
5 misle da imaju na to pravo prema međustranačko sporazumu.

6 Možete li nam reći malo detaljnije gdje Vi to čitate u ovom presretnutom
7 razgovoru? Posebno tu razliku koju pravite između Srba koji nisu Srbi SDS-a?

8 SVEDOK: [simultani prevod] Pa, ja sam malo ovdje govorio u kontekstu.
9 Ali, imamo dio razgovora gdje gospodin Karadžić kaže: "Dok god oni ne prestanu
10 da određuju gdje će koji Srbin raditi." A, onda gospođa Plavšić kaže: "Da,
11 upravo to. Dok god ne prestanu da određuju." Dakle, on nije sretan sa načinom na
12 koji se čak i Srbi postavljaju na određena funkcije. A, imamo i puno drugih
13 informacija o ovoj temi, ali ovdje je izražena ta zabrinutost koju sam ja
14 pomenuo da SDS nije taj koji određuje gdje treba da ide koji Srbin.

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] I Vi to čitate, tamo gdje piše: "Dok oni
16 ne prestanu da određuju gdje će pojedinačni Srbi raditi." Je li to to?

17 SVEDOK: [simultani prevod] Da, ja bih to rekao gdje će koji Srbin da
18 radi. Dakle, to je odabir ljudi i mjesta gdje će oni raditi.

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

ponedeljak, 23.02.2004.

Predmet br. IT-00-39-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti usklađena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da. Ne mogu da kažem da mi je to
2 savršeno jasno, ali sad smo tek na početku suđenja.

3 Izvolite, nastavite.

4 G. TIEGER: [simultani prevod]

5 P: Upravo smo se spremali da pogledamo dokument koji se sad nalazi na
6 ekranu sa naslovom "Uputstvo svim opštinskim odborima Srpske demokratske stranke
7 Bosne i Hercegovine", datum je 21. septembar 1991. Da li se taj dokument takođe
8 odnosi na napetost koja je postojala u vezi sa policijom?

9 O: Ovaj dokument ima neke veze s tim. Vođena je rasprava, mislim da ćemo
10 čuti razgovor između doktora Karadžića i gospodina Krajišnika u vezi s tim.
11 Očigledno bilo je naređenje da se mobilizira rezervni sastav milicije od strane
12 bosanskih vlasti, a bez znanja SDS-a, što je dovelo do sumnjičavosti u redovima
13 SDS-a u vezi sa namjerama. Ali, ako ovo pročitamo ja onda mogu dati dalji
14 komentar u vezi s tim. U prvom paragrafu govori se o "glasinama da pozivaju samo
15 Muslimane, a da se Srbi ne odazivaju, što je stvorilo muslimansku miliciju i
16 prilike za građanski rat." Doktor Karadžić traži od opštinskih odbora SDS-a da
17 prate situaciju i da daju uputstvo Srbima da se uredno javljaju u rezervnu
18 miliciju i: "Obavještavajte nas o svemu što se dešava." Ako ne griješim, mi ćemo
19 sada čuti razgovor koji će malo osvijetliti ove događaje.

20 G. TIEGER: [simultani prevod] Časni Sude, prije nego što prijeđem na
21 sljedeći dokument - naravno imat ćete prevod na engleski u sljedećoj fascikli -

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 ali bi trebao da pitam Vijeće da li imate fasciklu 3, kojom ćemo se pozabaviti
2 poslije toga?

3 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Kao što vidite, gospodine Tieger, to nam
4 se upravo dostavlja. Izvolite, nastavite.

5 G. TIEGER: [simultani prevod] Hvala, časni Sude.

6 P: Sada bih želio da se pozabavimo sljedećim dokumentom i on se nalazi u
7 fascikli sa presretnutim razgovorima i to je tabulator 15. Mislim da je riječ o
8 razgovoru koji ste Vi maloprije pomenuli, gospodine Treanor.

9 [Sluša se presretnuti razgovor]

10 G. TIEGER: [simultani prevod]

11 P: Gospodine Treanor, kao što ste maloprije rekli, ovaj razgovor se
12 odnosi na policiju i mobilizaciju. Možete li nam dati još neka pojašnjenja?

13 O: Situacija o kojoj je riječ je ista ona kao iz prethodnog dokumenta.
14 Naime, doktor Karadžić je izgleda zabrinut da se Srbi možda neće mobilizirati.
15 Meni bi se, naime, činilo da je do razgovora došlo prije no što je izdat
16 prethodni dokument. Ali, evo, datum je 23., a on je izgleda već 21-og, osim ako
17 razgovor nije pogrešno datiran, odlučio da je najbolji način da se Srbi odazovu
18 na ovu mobilizaciju, kako bi spriječili da rezervna policija postane isključivo
19 muslimanska i na neki način da postane njihova vojska.

20 P: Pogledajmo sada prvi dokument u trećem registratoru koji se nalazi
21 pod razdjelnikom 45. Riječ je o zapisniku sa sastanka održanog 13. septembra / u
22 engleskom transkriptu: "30. septembra"/ u klubu zastupnika. Gospodine Treanor,
23 ovaj dokument, a konkretno dijelovi koje ste Vi označili, da li oni odražavaju
24 pokrete u smjeru regionalizacije i govore o sverastućim napetostima o kojima ste

25

26

27

28

29

30

1 Vi takođe govorili.

2 O: Da. Evo ovdje sad vidimo u kojoj su fazi rasprave SDS-a, u ovom
3 slučaju i SDA, o statusu BiH unutar Jugoslavije, što donekle baca svjetlo na taj
4 konkretni trenutak i tu situaciju. U prvom označenom dijelu koji je od interesa
5 u ovom pogledu, gospodin Karadžić kaže, odnosno izgleda da je on rekao: "Mi
6 pregovaramo s Izetbegovićem, a jedino u vezi čega smo se dogovorili jeste da
7 niko neće nametati svoju volju drugome, i to silom."

8 To je nešto što smo već, čini mi se, vidjeli u jednoj ranijoj
9 konverzaciji doktora Karadžića sa gospodinom Miloševićom. I ovdje se dalje kaže:
10 "Cilj je stvaranje saveza suverenih država."

11 Mislim da imate više o tome na sljedećoj stranici, a to je nešto što
12 nije bilo od interesa za SDS. Međutim, on ipak još kaže: "I dalje mi smo se
13 složili da diskutiramo o regionalizaciji," a izgleda da je tu onda došlo do
14 nekog napretka, ali zatim on dalje nastavlja: "Nastavićemo putem kojim smo
15 krenuli. S obzirom na njihov stav prema JNA, oni spremaju nešto što nije dobro.
16 Bilo je izdaje u JNA, ali na nižim nivoima." I tu je kraj ovog citata.

17 Zatim se govori o režimu HDZ u Hrvatskoj, to je način na koji se on
18 karakterizira, i kaže se dalje: "U JNA nitko nije ostao koji bi se zalagao za
19 ideju da bi Slovenija i Hrvatska trebale ostati u Jugoslaviji." Zatim kaže
20 okupljenim delegatima i drugima koji su tamo da: "Treba uvesti red i disciplinu

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

ponedeljak, 23.02.2004.

Predmet br. IT-00-39-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti usklađena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 u općine. Srbe se mora sada disciplinirati, mi ćemo ovdje voditi bitku.
2 Pripremamo regionalizaciju. Bijemo bitku za očuvanje legitimiteta Jugoslavije.
3 7-og ili 8-og moguće je da Hrvatska i Slovenija napuste savezne institucije i mi
4 se moramo boriti za očuvanje legitimiteta Jugoslavije."

5 I, ako dozvolite dodaću: S obzirom na neke sporazume koji su postignuti
6 kratko nakon izbijanja neprijateljstava u Hrvatskoj i Sloveniji krajem juna i s
7 obzirom na intervenciju Evropske zajednice, dogovoreno je da će se deklaracija o
8 nezavisnosti Slovenije i Hrvatske odgoditi na tri mjeseca i taj period počeo je
9 početkom jula i trebao je isteći 9. oktobra. I, "To je bilo važno za njihovu
10 političku egzistenciju, političku egzistenciju Jugoslavije i Bosne i
11 Hercegovine. Ništa se ne može uraditi u Bosni i Hercegovini bez Srba i bez
12 njihove volje. Ratni cilj srpskog naroda je Jugoslavija, iz prostog razloga što
13 je mnogo teže otcijepiti se nego zadržati stvari legaliteta". Citat iz
14 zapisnika. Dakle, ovo je odraz razmišljanja koje smo već prije vidjeli, oni su
15 smatrali da imaju prednost jer su željeli sačuvati *status quo*.

16 P: Manje od dva tjedna kasnije, u jednom razgovoru sa čovjekom po imenu
17 Đogo, doktor Karadžić je izrazi skepsu, odnosno pesimizam u pogledu sporazuma sa
18 Muslimanima i posljedice ukoliko ne dođe do sporazuma.

19 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] Časni Sude, u vezi s ovim i formulacije
20 pitanja, mi sada ovdje imamo jednog stručnjaka koji svjedoči. Mislim da nije
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 prikladno formulirati pitanja na način koji bi bio sugestivan u pogledu odgovora
2 kada dokumenti mogu govoriti sami za sebe.

3 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Tieger, kako ćete odgovoriti
4 na ovo?

5 G. TIEGER: [simultani prevod] Časni sude, budući da sam bio pozvan na
6 neki način od gospodina Stewart da postavljam pitanja koja bi se mogla
7 protumačiti kao sugestivna, sve dok ne dođemo do spornih problema, ja sam to
8 tako i prihvatio.

9 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Budući da smo mi ovdje kod spornog
10 pitanja, Vi ste rekli da dokumenti govore sami za sebe, pretpostavljam da sada
11 ovo nije sporno ili Vi tvrdite da ovo nije ispravna karakterizacija dokumenta?

12 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] Časni Sude, ja ulažem prigovor na formu.

13 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu. S druge strane moramo pronaći
14 praktično rješenje za ovakav tip problema. Čim Vi kažete da je nešto sporno, da
15 je to sadržina dokumenta, naravno, moramo onda proći detaljno kroz dokument i to
16 se ne smije raditi na sugestivan način. No, s druge strane ako kažete da nema
17 potrebe da se sada opisuje taj dokument u detalje, budući da ga se može
18 pročitati, zna se šta dokument govori, onda naravno s obzirom na iskaz svjedoka,
19 nama je od pomoći da čujemo samo kratko informaciju o onome što nam dokument
20 govori. Inače moramo čitati cijeli dokument, a možda unutra postoje mnogi
21 nerelevantni dijelovi. Dobro, riječ je dakle samo o formi u ovom trenutku.
22 Gospodine Tieger, možda biste mogli postaviti pitanje na način da pozovete

23
24
25
26
27
28
29
30

1 svjedoka da okarakterizira dokument i ako je on jednako koncizan i kratak kao
2 što ste Vi, mislim da ćemo time zadovoljiti gospođu Loukas i dobiti informaciju
3 koja je ista - u najmanju ruku ja očekujem da bi bila ista - kao i da ste Vi
4 sami uveli, odnosno opisali karakter dokumenta.

5 Izvolite, nastaviti.

6 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] Hvala, časni Sude.

7 G. TIEGER: [simultani prevod] Hvala, časni Sude. Ovaj presretnuti
8 razgovor ima četiri dijela koja nas zanimaju i zamoliću gospodina Treanora za
9 komentar svakog od tih dijelova. Prvi počinje na drugoj stranici engleskog
10 prijevoda.

11 SVEDOK: [simultani prevod] Dozvolite da prvo kažem da ovdje sugovornik,
12 gospodin Gojko Đogo je predsjednik udruženja Srba iz Bosne i Hercegovine koji
13 žive u Srbiji.

14 [Sluša se presretnuti razgovor]

15 G. TIEGER: [simultani prevod] Ovo se nalazi na stranici 7 engleskog
16 prijevoda.

17 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala, gospodine Tieger.

18 [Sluša se presretnuti razgovor]

19 SVEDOK: [simultani prevod] Sad bih htio ubaciti jedan komentar. Iz ovog
20 razgovora se vide stajališta doktora Karadžića o trenutačnom stanju što se tiče
21 razgovora između koalicijskih stranaka i to 10. oktobra. Naime, tada je već
22 započela zajednička sjednica Skupštine BiH i između ostalog, razmatrao se i
23 nacrt takozvane platforma i nacrt memoranduma koje je podnjela SDA, a koji su
24 bili slični u sadržajnom pogledu nacrtu odluke o kojoj sam već govorio, a koja
25 je podastrijeta još u februaru, iako je jezik sada daleko bio snažniji. Ali sada

26

27

28

29

30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

ponedeljak, 23.02.2004.

Predmet br. IT-00-39-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti usklađena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 se situacija donekle promijenila, ne samo što su izbila neprijateljstva u
2 Hrvatskoj, već i od 9. oktobra Hrvatska i Slovenija su manje-više bile
3 nezavisne, više nisu bile u Jugoslaviji. Ja neću sada komentirati ono što je on
4 mislio da će se dogoditi kao posljedica te debate, to ćemo vidjeti kasnije. Ali,
5 u svakom slučaju, iz ovoga se vidi što se događa na tom nivou unutar Skupštine.
6 Ponovo riječ je o 12. oktobru, mislim da je došlo do pauze u zasjedanju koje se
7 nastavilo 14. oktobra. Mislim da je zapravo sjednica počela 10.-og, radilo se
8 još 11-og, a zatim prekinulo s radom i ponovo nastavilo 14-og.

9 G. TIEGER: [simultani prevod] Časni Sude, sljedeći isječak naći ćete na
10 devetoj stranici engleskog prijevoda.

11 [Sluša se presretnuti razgovor]

12 SVEDOK: [simultani prevod] Evo, ovdje vidite isti način razmišljanja
13 koji smo vidjeli u prethodnim isječcima i u jednom razgovoru sa gospodinom
14 Miloševićem, a to je da su Srbi jači, i njemu je jednostavno teško vjerovati da
15 muslimanski vođe to ne shvaćaju i da ne uviđaju činjenicu da nemaju nikakvih
16 izgleda da pobijede u ovoj vrsti bitke i oni izgleda forsiraju stvari u ovom
17 smjeru.

18 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Tieger, gledam na sat, sada je
19 17.30h, da li bi ovo bio prikladan trenutak za pauzu.

20 G. TIEGER: [simultani prevod] Svakako.

21 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu, pauza do 17.50h.

22 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Molim ustanite.

23 ... Početak pauze u 17.29h

24 ... Sednica nastavljena u 17.53h

25

26

27

28

29

30

1 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Molim ustanite. Izvolite sjesti.

2 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Izvolite nastaviti, gospodine Tieger.

3 G. TIEGER: [simultani prevod] Časni Sude, posljednji segment koji treba
4 da pustimo, možete pronaći na stranici 14.

5 [Sluša se presretnuti razgovor]

6 G. TIEGER: [simultani prevod]

7 P: Ovo je bio vrlo kratak segment. Da li imate nekih komentara,
8 gospodine Treanor?

9 O: Ovdje se spominju bitke koje se odvijaju u Hrvatskoj gdje, između
10 ostalih, sudjeluju i Crnogorci. Svakako, radi se operacijama u blizini
11 Dubrovnika.

12 G. TIEGER: [simultani prevod] Časni Sude, sljedeći je video materijal,
13 koji prvo treba da bude označen, radi identifikacije.

14 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Molim predstavnika sekretarijata.

15 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] Video materijal će biti označen kao
16 dokazni predmet P69, a transkript će biti označen kao P69A.

17 G. TIEGER: [simultani prevod]

18 P: Gospodine Treanor, ovo je video materijal na kojem se vidi govor koji
19 je Radovan Karadžić održao na sjednici Skupštine Bosne i Hercegovine, koji sam
20 ranije već spominjao. Da li ima nekih dodatnih informacija koje biste Vi željeli
21 da pružite Sudu, prije nego što pustimo video snimak.

22 O: Samo bih htio da naglasim, kao što sam rekao već ranije, ovo je bila
23 vrlo dugačka sjednica. Počela je 10-og, produžena je mislim do 11-og, i završila
24 je sa radom tek 14-og. Ovaj govor je održan 14-og, kao što se vidi u

25

26

27

28

29

30

1 dokumentima koje je podnio SDA, nakon toga se odvijala i rasprava. Tada se nije
2 glasalo, dokumenti nisu usvojeni, no to je bilo središte debate i opaske doktora
3 Karadžića.

4 G. TIEGER: [simultani prevod] Ovaj dio koji će biti prikazan, možete
5 pronaći na stranici 3. Izvinjavam se to će biti u registratoru broj 17.

6 [Gleda se video-snimak]

7 G. TIEGER: [simultani prevod]

8 P: Izvolite, gospodine Treanor.

9 O: Mislim da je za ovo što smo vidjeli potrebno malo komentara, mnogo
10 šta od ovoga smo vidjeli i ranije. I, želio bih da naglasim da u trenutku kada
11 je doktor Karadžić rekao: "Imamo ustavni način da Vas spriječimo da to uradite,"
12 on je očigledno mislio na moć ovlaštenja predsjednika Skupštine, gospodina
13 Krajišnika, da napusti sjednicu prije nego što je došlo do glasanja. To je nešto
14 što se i desilo. Vidite da on spominje i pregovore koji su se u to vrijeme
15 odvijali u Hagu.

16 Šta se zapravo desilo je to da je gospodin Krajišnik napustio sjednicu,
17 poslanici SDS-a su napustili sjednicu. Potpredsjednik Skupštine je ponovo
18 zakazao sjednicu i tad je došlo do glasanja i tada su usvojeni tzv. platforma i
19 memorandum koji su bili objavljeni u *Službenom listu*.

20 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Treanor, mogu li Vas pitati,
21 Vi ste rekli da je ovaj govor održan 14-og, a to je govor koji smo upravo
22 vidjeli. Je li to tačan datum?

23 SVEDOK: [simultani prevod] Da, mislim da je tačan datum, moguće -

24

25

26

27

28

29

30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

ponedeljak, 23.02.2004.

Predmet br. IT-00-39-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti usklađena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U transkriptu se kaže 15. oktobar.

2 SVEDOK: [simultani prevod] Da, htio sam da kažem da je moguće da je to
3 bilo nakon ponoći 14-og, budući da je to bila tako duga sjednica.

4 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Sada to bolje shvatam. Hvala Vam.

5 G. TIEGER: [simultani prevod] Časni Sude, a sada pogledamo razdjelnik
6 46, registratora 3. Tu ćete pronaći memorandum od 16. oktobra. Trenutno taj
7 dokument možete vidjeti na ekranu.

8 P: Gospodine Treanor, ovo je jedan od dokumenata koje ste spomenuli.

9 O: Da, to je takozvani memorandum. Ja bih skrenuo pažnju na sljedeću
10 stranicu, paragraf 2. Htio bih da istaknem nekoliko stvari za koje rukovodstvo
11 SDS-a smatra da se na to može prigovoriti i to u suštinskom smislu. Paragraf 2
12 kaže: "Iako će Bosna i Hercegovina nastaviti da se zalaže za preživljavanje
13 Bosne i Hercegovine, u međuvremenu prava funkcionisanja postojećih zajedničkih
14 institucija, čiji predstavnici neće biti prisutni sjednici Skupštine i
15 Predsjedništva Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, ukoliko na
16 njima neće biti prisutni republika i pokrajina. A, sve odluke koje budu donijela
17 ta tijela, ukoliko ne budu u potpunom sastavu neće biti obavezujuća za Bosnu i
18 Hercegovinu. Svakako, budući da se radilo o Hrvatskoj, nismo bili prisutni na
19 sjednici zajedničkih tijela, tako da niti Bosna i Hercegovina nije učestvovala
20 na ovoj sjednici u ime zajedničkih institucija."

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Paragraf 3 kaže: "Bosna i Hercegovina neće prihvatiti nikakva ustavna
2 rješenja za buduću jugoslovensku zajednicu koja neće istovremeno uključiti i
3 Srbiju i Hrvatsku. U bilo kakvoj budućoj integraciji, Bosna i Hercegovina treba
4 da bude povezana sa Srbijom i Hrvatskom na isti način."

5 Kao što sam rekao, Hrvatska je - mislim u pravnom smislu - bila
6 nezavisna u to vrijeme. Bez obzira kakve je odnose BiH htjela imati sa Srbijom,
7 po toj odredbi, oni svakako ne bi uključivali i mogućnost da bude u sastavu
8 federalne države sa Srbijom.

9 Sada pogledajmo paragraf 4. Prvo demilitarizacija, tu se kaže: "BiH će
10 učiniti sve što je u njenoj moći da ostane neutralna u sukobu," što će reći u
11 sukobu između Hrvatske i onoga što je preostalo od Jugoslavije. To je odredba.
12 Mislim da je tačno reći da je rukovodstvo SDS-a tu napravilo jedan izuzetak.
13 Zapravo, memorandum - ne želim da ovo previše naglasim - ali zapravo on
14 najavljuje nezavisnost Bosne i Hercegovine. Kao što sam rekao, suštinski to se
15 nije sviđalo rukovodstvu SDS-a, mislim da će to Sud to i ocijeniti u svjetlu
16 dokumenata koji su predloženi u proteklih nekoliko dana. I oni su svakako bili
17 veoma ljuti načinom kako je ova odluka donesena. Zapravo, donesena je
18 preglasavanjem kojeg su se toliko dugo plašili. I, zaista, nakon onoga trenutka
19 - kao što smo vidjeli u prethodnim dokumentima - trenutka u kojem su mislili da
20 će doći do sporazuma sa gospodinom Izetbegovićem, po kojoj ni jedna strana ne
21 može svoju volju nametnuti drugima, a to je upravo ono što se njima sada i
22 desilo.

23
24
25
26
27
28
29
30

1 P: Gospodine Treanor, Vi ste rekli da je ta konkretna sjednica nastavila
2 sa radom sve do jutarnjih sati 15. oktobra. Kasnije, tokom tog istoga dana, da
3 li se bosansko rukovodstvo okupilo na sastanku Političkog vijeća i razgovaralo o
4 tim događajima?

5 O: Da. Tog dana došlo je do vrlo dramatičnog razvoja događaja. Drugim
6 riječima, održani su sastanci na vrlo visokom nivou, konsultacije koje su se
7 odvijale narednih nekoliko dana.

8 P: Sada pređimo na sastanak Političkog vijeća koji je održan 15.
9 oktobra. Možete ga naći u razdjelniku 47 u registatoru 3. Kao što se vidi na
10 ekranu veliki dijelovi toga dokumenta su označeni. Možda da nas provedete kroz
11 ovaj dokument, gospodine Treanor?

12 O: Molim Vas da uvećate prvi naglašeni dio teksta. Mislio sam na ovaj
13 iznad kako bismo u zapisnik dobili konkretne informacije iz zapisnika sa
14 sjednice savjeta stranke, koja je održana u Klubu delegata 15.10. uveče,
15 kasnije, nakon što je završena ta sjednica. Sada ćemo da vidimo opaske koje su
16 iznijeli učesnici na sastanku, što će omogućiti Sudu da shvati snagu i značaj
17 reakcije bosanskih Srba, odnosno njihovog rukovodstva na događaje koji su se
18 desili na sjednici Skupštine.

19 Milorad Ekmečić, koji je bio historičar i član savjeta: "Treba zahvaliti
20 dosadašnjem rukovodstvu stranke na njihovom radu na pregovorima jer će
21 plebiscit...", a o tome ćemo govoriti kasnije "...potvrditi ne samo da Srbi ne žele

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

ponedeljak, 23.02.2004.

Predmet br. IT-00-39-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti usklađena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 da izađu iz Jugoslavije, nego da i Hrvati i Muslimani hoće. Stoga, treba da
2 nastavimo kontakte sa rukovodstvom Hrvatske demokratske zajednice i Stranke
3 demokratske akcije u našem traganju za političkim rješenjem. Srbi su stvorili
4 regije koje nisu povezane, a tim regijama se neće dozvoliti da formiraju svoje
5 vlade koje nisu bile povezane. U javnosti treba dati nagovještaj da se može
6 oformiti srpska vlada sa sjedištem u Sarajevu, koja bi povezala sve naše
7 regije."

8 Spominjanje plebiscita je zanimljivo, već na samom početku dokumenta.
9 Očigledno, već je donesena principijelna odluka da treba da se održi plebiscit
10 srpskog naroda u Bosni sa pitanjem da li žele da ostanu u Jugoslaviji. Zatim
11 vidimo Todor Tutina, novinar, član vijeća: "Večeras moramo raščistiti sa
12 iluzijom da se može naći oblik zajedničkog života sa Muslimanima i Hrvatima."
13 Iza toga, u originalu koji ja imam podvučeno je: "Stoga predlažem sljedeće:
14 Proglasom se obratiti Stranci demokratske akcije i Hrvatskoj demokratskoj
15 zajednici da odustanu u roku od sedam dana od donošenja odluke, u protivnom će
16 se Srpska demokratska stranka obratiti svojim članovima da napuste postojeće
17 institucije vlasti, te će početi praviti paralelne institucije vlasti. U roku od
18 sedam dana organizovati miting za ravnopravnost, dakle izvršiti medijski
19 pritisak. Takođe naglasiti, ako ne dođe do opoziva ove skupštinske odluke da će
20 regije prestati plaćati obaveze prema republici."

21 Sljedeći govornik Nikola Koljević, član Predsjedništva Bosne i
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Hercegovine: "Ništa se ne može učiniti na zakonit način sa Strankom demokratske
2 akcije i Hrvatskom demokratskom zajednicom. Ne smijemo gubiti zamah..." sljedeća
3 stranica "Ne smijemo gubiti zamah koji imamo da bismo što hitnije objavili naš
4 plebiscit za Jugoslaviju kao saveznu državu sa Srbijom i Crnom Gorom. Plebiscit
5 mora biti najavljen sutra."

6 Sljedeći govornik Mitar Mijanović: "Danas je od najvećeg značaja
7 jedinstvo u našim redovima. Stoga, svako od nas ko neće biti sposoban da odoli
8 najrazličitijim pritiscima treba izaći iz naših redova. Strateški cilj onih koji
9 se sa nama konfrotiraju jeste stvaranje autonomije, zatim republike i konačno
10 džamahirijske." A mislim da je to arapska riječ za državu ili republiku.

11 Sljedeći govornik, Velibor Ostojić, ranije smo ga spominjali kao
12 ministra informisanja, član SDS-a: "Dosadašnja politika stranke vođena je za
13 mirnodopske uslove, stoga predlažem da se povuku svi predstavnici SDS-a koji su
14 u Vladi i koji ne mogu nositi nametnuti teret. Pod dva - prelazak u opoziciju na
15 republičkom nivou. Tri - zahtijevati od stranaka u koaliciji da u određenom roku
16 suspenduje skupštinsku odluku ili će se u protivnom presjeći svi finansijski
17 tokovi. Četiri - organizovati radne, instruktivne grupe na terenu. I najzad,
18 medijski rat, hitan proglas, svakodnevna saopštenja, pisma svim sredstvima
19 informisanja."

20 Završava se zapisnik sa odlukom o stvaranju paralelne vlade i stvaranjem
21 srpskog parlamenta, zapravo upotrebljene su riječi: "Jučer je Ustavni i pravni
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 poredak u Jugoslaviji i Bosni i Hercegovini doveden u pitanje. Srpski narod je
2 lišen svoga statusa. Ne smijemo preći u opoziciju dok se ponovno ne uspostavi
3 ustavni i pravni poredak, jer treba da osiguramo suverenitet srpskoga naroda. A
4 naši ljudi, naš narod mora ići za nama u svim organima."

5 Zatim, gospodin Krajišnik koji kaže: "Ne treba da počnemo sa koalicijom
6 koja je usvojena, zato što nije usvojena na pravni način. Budući da gore
7 spomenuta odluka jeste protuzakonita i neustavna moramo da pronađemo način da to
8 dokažemo."

9 Zatim, gospodin Nešković, mislim da je on takođe član Glavnog odbora:
10 "Pošto neće povući odluku, predlažem za se izazove skupštinska kriza. Drugim
11 riječima, da zakažemo nove izbora. Na taj način ćemo dobiti na vremenu. Što se
12 tiče preglasavanja, mi smo ga prvi iskoristili na lokalnom nivou, a oni zatim na
13 republičkom. Pod broj 4 - ići na promjenu politike u cilju stvaranja velike
14 Srbije. Uskladiti sa Beogradom promjenu politike, ali ne u Skupštini, jer bi
15 vraćanje u skupštinu značilo priznavanje njihove odluke."

16 Zatim, gospodin Jovo Miskin koji je bio načelnik štaba za
17 regionalizaciju SDS-a, on kaže: "Nastaviti regionalizaciju intenzivnije, pozvati
18 grupu stručnjaka za ustavno pravo koja će postojeće ustavno stanje izanalizirati
19 i dati svoje prijedloge. Pod tri - inspirisati odbranu legaliteta. Pod četiri -
20 formirati odmah paralelne organe vlasti da budu spremni. Pod pet - vojno se
21 organizovati, naročito u gradovima i u tom smislu dati uputstva u opštinskim
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

ponedeljak, 23.02.2004.

Predmet br. IT-00-39-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti usklađena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 odborima i mjesnim odborima. Pod šest - neorganizovani smo u medijskom ratu. Pod
2 sedam - isticao bih plebiscit, ali s njim ne treba da žurimo, jer je prioritet
3 regionalizacija.

4 Onda idemo pri kraju, tu je Aleksa Buha, on je bio poslanik: "Niko ne
5 može da kaže da smo manjina, mi smo ustavotvoran narod." Izvinjavam se to je
6 prethodni govornik.

7 Gospodin Buha: "Trebamo povući razliku između onoga što je legalno i što
8 je realno i treba da radimo u oba pravca. Treba da ostanemo u legalnim
9 institucijama. Moramo tražiti da koalicija povuče svoju odluku, inače ćemo
10 uspostaviti srpsku skupštinu. Stvarnost se sastoji u daljem radu na
11 regionalizaciji. Određen uspjeh je postignut u tome i sada narod ne zna šta da
12 uradi sljedeće, reakcije Jugoslovenske narodne armije su..." sljedeća stranica,
13 mislim "...su prespore. Još nije obezbijedena komunikacija, moramo skrenuti pažnju
14 Jugoslavenskoj narodnoj armiji na to."

15 I kao što Vijeće vidi, tu je jedinstvena negativna reakcija na usvajanje
16 memoranduma i platforme, ali neka neslaganja ukazuju na praktičnu strategiju
17 koju treba slijediti. Gospodin Buha u prvom dijelu onoga što kaže, ukazuje na
18 nešto što bi bio pravac akcije, a to je taj osjećaj ako zahtjevi nekih koji su
19 prisutni budu se slijedili da se povuče iz institucija Bosne i Hercegovine, onda
20 će Srbi izgubiti prednost u odnosu na to, jer će im se uskraćivati učešće. Pa,
21 ako tako odluče, onda bi njihovo učešće na osnovu onoga što im odgovara, trebala
22 da bude u njihovu korist. Ideja plebiscita se ističe. Takođe i regionalizacija

23
24
25
26
27
28
29
30

1 i ideja uspostavljanja paralelnih institucija, dok se održava učešće u
2 postojećim starim institucijama, ako mogu tako da kažem. Takođe se i to ističe.
3 I zaključuje se idejom o osnivanju odvojene srpske skupštine.

4 P: 16. oktobra, da li je srpskom narodu upućen proglas? To je dokument
5 koji se nalazi u tabulatoru 48.

6 O: Da. Ovdje imamo proglas koji je izdat sljedećeg dana da bi se
7 objasnio stav SDS-a, u odnosu na dramatične događaje od 14. i 15. oktobra. Možda
8 bismo trebali da povećamo paragraf 1, da biste stekli dojam o tome. Odnosi se na
9 politički teror i pokušaj državnog udara i naglašava se da je ozbiljno ugrožen
10 ustavno-pravni poredak zasnovan na suverenitetu i ravnopravnosti konstitutivnih
11 naroda, a otvoren je put u bezakonje i kaos. Ravnopravnost je upravo ona stvar
12 na kojoj su Srbi sve vrijeme insistirali.

13 P: Možemo li se sada pozabaviti dokumentom od 17. oktobra a to je
14 dokument pod tabulatorom 49. On je sada na ekranu, a naslov je "Mogućnosti
15 obrazovanja srpskog ministarstva za unutrašnje poslove", datum je 17. oktobra
16 1991. Sarajevo.

17 O: Da, ovo je interesantan dokument. Pominjali smo prethodne sukobe u
18 okviru Ministarstva unutrašnjih poslova Bosne i Hercegovine i pojavu ideje da se
19 osnuje odvojeno srpsko ministarstvo. A sada, nakon događaja od 14. i 15. oktobra
20 vidimo da politički savjet raspravlja o stvaranju paralelnih organa vlasti,
21 uopšten govoreći, uključujući i skupštinu. I ovdje već 17-og vidimo dokument
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 koji raspravlja mogućnosti organizovanja odvojenog srpskog ministarstva za
2 unutrašnje poslove - to je prvi dokument te vrste koji imamo - vjerovatno zbog
3 toga što je ideja o stvaranju odvojenog srpskog ministarstva unutrašnjih poslova
4 već postojala, s obzirom na posebnu situaciju koja je postojala u tom
5 ministarstvu tokom cijelog ljeta. Ako povećamo ovaj dio ovdje, a to je drugi
6 cijeli paragraf na trećoj stranici, u kojem se kaže: "Polazeći od takve
7 organizacije, dakle postojeće organizacije Ministarstva unutrašnjih poslova,
8 uspostavljanje srpskog ministarstva unutrašnjih poslova kao paralelnog organa
9 vlasti, moguće je obezbjediti na više načina," i onda se sada navode ti načini.
10 Ponovo, ovaj dokument je ilustrativan jer govori o pokušaju da se sprovedu u
11 praksu neki od zaključaka do kojih je došao politički savjet.

12 G. TIEGER: [simultani prevod] Prije nego što pređemo na sljedeći
13 dokument, časni Sude, želim da pojasnim za zapisnik da se ovaj dokument nalazio
14 u tabulatoru 49, a ne 39, kao što je pisalo u transkriptu.

15 P: Možemo li sada peći na 18. oktobar 1991. godine, a riječ je o
16 sastanku Kluba poslanika i to se nalazi pod tabulatorom 50.

17 O: Da, to je sastanak Kluba poslanika. I ako mogu da skrenem pažnju
18 vijeća na to da su poslanici SDS-a u Skupštini oni koji su bili najdirektnije
19 uključeni i koji su osjećali najdirektnije posljedice onoga što se dešavalo
20 tamo. Na ovom sastanku, međutim, takođe su prisutni, pored 49 poslanika
21 ministri, zatim zamjenici ministara i pomoćnici ministara, kao i veliki broj
22 predsjednika opštinskih odbora SDS-a, predsjednika skupština opština i izvršnih

23
24
25
26
27
28
29
30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

ponedeljak, 23.02.2004.

Predmet br. IT-00-39-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti usklađena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 odbora skupština opština. Dakle, to je bio jedan veliki skup stranke SDS i
2 državnih funkcionera na različitim nivoima.

3 P: I, ti funkcioneri su nastavili da raspravljaju o reakciji na događaja
4 od 14. i 15. oktobra?

5 O: Da, to je bilo središte pažnje i takođe želim da pokažem nešto što je
6 interesantno, a to je da je sastanak održan u prostorijama Skupštine Bosne i
7 Hercegovine. Doktor Karadžić, na primjer, pozdravlja sve prisutne i kaže: "Da će
8 doći dan kada će proces raspadanja države koji već teče jako dugo biti završen.
9 Mi smo mislili da imamo državu i bili smo spremni da se odrekemo mnogo toga da
10 bi odbranili one s kojima smo živjeli. Ovih dana svjedoci smo posljednje faze
11 razaranja države, razaranja svih stvari koje su Jugoslovenske, osim Brozovih
12 unutrašnjih granica." Pod time se misli na unutrašnje, administrativne granice,
13 ne misli se na međunarodne granice.

14 "Najnoviji događaji u Skupštini Bosne i Hercegovine ukazuju na sve
15 namjere naših partnera u Vladi i u susjednim državama. Oni se neće uzdržati od
16 kršenja Ustava da bi sproveli ono što žele."

17 P: Takođe smo obilježili komentar Jovana Tintora, koji se može naći pod
18 brojem 9, obilježenog dijela.

19 O: On je zvaničnik SDS-a iz područja Sarajeva: "Godinu dana slušamo iste
20 priče, kako Srbi moraju da preuzmu inicijativu ili će ispasti da smo izdali

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 srpski narod. Predlažem poslanicima da se borimo za veliku Srbiju i moramo odmah
2 odlučiti za šta se borimo."

3 Zatim dalje, interesantan komentar Velibora Ostojića. Naišli smo na
4 njega već nekoliko puta, on je ministar informacija u Vladi Bosne i Hercegovine:
5 "Situacija je takva da je SDS Bosne i Hercegovine mora da krene u ofanzivu u
6 Vladi. Ovo je završna faza političke krize u Bosni i Hercegovini. SDS ima
7 kadrove da izvedu ovakav manevar. Potez koji su oni izveli ilegalno daje nam
8 pravo da poduzmemo materijalne poteze. Prvi potez je da klub poslanika SDS počne
9 funkcionisati kao srpska narodna skupština i da započne stvarati paralelne
10 srpske organe vlasti. Predstavnici SDS-a moraju ostati u sadašnji organima
11 vlasti. Srpska vlast u opštinama treba da završi proces regionalizacije i ovi
12 regioni treba da budu priznati samo u saveznoj državi. Srpski narod će učini sve
13 što bude moguće. SDS je prisiljen da poduzme radikalne korake.

14 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] Časni Sude, ako ćemo prolaziti kroz
15 proces da svjedok čita dijelove relevantnih dokumenata, što je samo po sebi vrlo
16 interesantno, jer svi mi ovde možemo da čitamo, osim ako je to nešto izvan
17 analize.

18 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Mogu li na to da odmah reagujem, gospođu
19 Loukas, jer sam ja o tome već razmišljao, jer Vijeće takođe razmišlja o takvim
20 stvarima. Sâmo čitanje dijelova dokumenata neće previše služiti samom javnom
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 karakteru suđenja, to je aspekt koji nije vrlo uzbudljiv da se samo čitaju
2 dijelovi dokumenta. Međutim, ako je to nešto što se emituje širom Jugoslavije i
3 ako ne znate engleski i ne možete samo gledati ekran i znati o čemu se radi.

4 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] Shvatam Vašu zabrinutost, ali ima jedan
5 drugi dio onoga što želim da kažem. Ja shvatam da ako želimo da idemo kroz taj
6 proces čitanja relevantnih dijelova tog dokumenta, ja shvatam da je svrha onoga
7 što se čita da se obezbijedi javnost ovih dokumenata, ali možemo li bar
8 obezbijediti da dio koji se čita da se čita takođe dio i koji je rekao gospodin
9 Krajišnik, jer mi smo prošli kroz to. Na primjer, gospodin Tieger će doći do
10 toga kasnije možda, ali preskočio je gospodina Krajišnika. Mi smo čuli šta je
11 rekao gospodin Tintor i gospodin Ostojić, ali u ovim okolnostima, mislim da bi
12 bilo dobro da čujemo šta je rekao gospodin Krajišnik, jer on je rekao da je to
13 ilegalni prekid 8. sjednice i da je u interesu da se stvari odvijaju u skladu sa
14 Ustavom, a ono što se desilo je ustvari protuustavno. Tako da mislim da ako
15 želimo da obezbijedimo javnost, onda isto tako treba pročitati one dijelove koji
16 se odnose na gospodina Krajišnika.

17 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Pa, pitanje je da li to treba uraditi
18 onda prilikom unakrsnog ispitivanja, da bi se dobila jedna uravnotežena

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

ponedeljak, 23.02.2004.

Predmet br. IT-00-39-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti usklađena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 prezentacija onoga što je rečeno, isto tako da bi se to omogućilo Vijeću.
2 Takođe, dio koji je pročitao u vezi sa onim što je rekao gospodin Krajišnik. Ja
3 ne znam šta je u sljedećoj fascikli, gospođu Loukas, tako da malo oklijevam da
4 kažem da se oklijeva da se kaže ono što je rekao gospodin Krajišnik, jer ja ne
5 znam da li će to možda biti nešto što je u njegovom interesu ili nije, jer ja ne
6 znam šta dolazi u budućnosti. Ali shvatam Vaš stav u vezi sa tim što je on
7 govorio o ustavotvornosti odluke u vezi sa događajima 15. oktobra i da Vi u vezi
8 s tim želite da se izrazi mišljenje gospodina Krajišnika.

9 Gospodine Tieger, da li bi bila dobra ideja da u vezi sa ovakvim
10 konkretnim zahtjevom tražite od svjedoka da takođe obrati pažnju na ono što je
11 rekao gospodin Krajišnik? Jer, inače, informacije nam dolaze u malim dijelovima
12 i mislim da ono što svjedok daje je ono što nam daje dojam onoga što se dešavalo
13 u tim danima, kakvi su bili stavovi različitih stranaka. Tako da mislim da bi
14 možda bilo relevantno da se čuje i šta je rekao gospodin Krajišnik.

15 G. TIEGER: [simultani prevod] Vjerujte mi, Tužilaštvo nema ništa protiv
16 toga da Vijeće čuje sve što je rečeno, uključujući i ono što je rekao gospodin
17 Krajišnik. Dozvolite da Vam skrenem pažnju na to da će biti mnogo dijelova
18 njegovih komentara koji će se citirati tokom prezentacije svjedočenja gospodina
19 Treanora. Međutim, tu ima jedan dodatak. Kako prelazimo na sjednice srpske
20 skupštine, to je nešto što će uzimati jako mnogo vremena i neće biti
21 konstruktivno da se citira gospodin Krajišnik svaki put kada on govori i mislim

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 da to neće biti korisno. Mislim da to možemo ostaviti za unakrsno ispitivanje,
2 ako ima dijelova za koje Odbrana misli da su propušteni i da o njima treba dati
3 komentar.

4 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dajte da pođemo od ovoga što imamo
5 ovdje. Gospođo Loukas, molim Vas recite nam, koji dio posebno imate na umu na
6 koji bi trebalo skrenuti pažnju.

7 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] Prije nego što pređemo na to, u vezi sa
8 onim što je gospodin Tieger rekao, ja nisam mu dala prigovor u tako jednom
9 opštem smislu i da nema potrebe da ga gospodin Tieger tako karakterizira. Ja sam
10 mislila na konkretni dokument i konkretne elemente tog dokumenta koji je čitan a
11 potpuno ignorisano ono što je rekao gospodin Krajišnik, to su ustvari samo dvije
12 rečenice na stranici 1, i tiču se pitanja neustavnosti. To je na samom dnu
13 stranice.

14 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Zvuči pomalo glupo tražiti od svjedoka
15 da to čita, jer mi to takođe možemo pročitati. Pretpostavljam da mislite na
16 tabulator 50, prvu stranicu, gdje se kaže: "Krajišnik: prezentirao informacije o
17 onome što je uslijedilo nakon ilegalnog prekida 8. sjednice. Treba da prihvatimo
18 zaključke o ustavnosti ili neustavnosti odluka koje su usvojene tokom ilegalnog
19 nastavka 8. sjednice."

20 GĐA PREVODILAC: Prevodioci nemaju original teksta, osim rukopisa.

21 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dakle, na to ste nam htjeli skrenuti
22 pažnju?

23 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] Da, časni Sude.

24 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Izvolite nastavite, gospodine Tieger.

25 G. TIEGER: [simultani prevod]

26 P: Gospodine Treanor, ako bismo mogli da nastavimo ovo što je već
27
28
29
30

1 iznijelo Vijeće. Ako biste identifikovali obilježene dijelove koje smatrate
2 relevantnim, nema potrebe da ih čitate u cjelini pod uslovom da su oni adekvatno
3 identifikovani za zapisnik. A, s druge strane, siguran sam da Vijeće nema
4 nikakvih prigovora da Vi čitate dijelove toga ukoliko će to pomoći Vašim
5 objašnjenjima.

6 O: Mislim da smo završili sa komentarima gospodina Ostojića i sada
7 prelazimo na sljedeću stranicu.

8 P: Mislim da smo na stranici 3 engleskog prevoda. Da li želite da date
9 bilo kakav komentar u vezi s tim ili skrenete pažnju Vijeća?

10 O: Da, svakako. Ovaj sastanak i sastanak koji je uslijedio su vrlo važni
11 jer vidimo promjenu u tome na koji način rukovodstvo SDS-a razmišlja o svim tim
12 problemima i na to je već ukazano tokom ovih puno sati mog svjedočenja. Ideja
13 koja je do tada postojala da se Srbi Bosne i Hercegovine zadrže u Jugoslaviji
14 tako što bi se cijela Bosna zadržala u Jugoslaviji, sada izgleda njima postaje
15 očigledno da to neće bit moguće. Oni su zbog toga iznervirani i ono što se
16 dešava, oni pokušavaju da stvore novu strategiju da bi se mogli suočiti sa tom
17 situacijom, a jedna od njih je ideja plebiscita, a druga je regionalizacija. I,
18 napomene koje su ovde iznesene osvjetljavaju preciznije gdje će se odvijati ovi
19 pokreti u njihovim budućim akcijama, kojima ćemo se baviti nekoliko narednih
20 sati, ako ne i dana.

21 P: Izvolite nastavite.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

ponedeljak, 23.02.2004.

Predmet br. IT-00-39-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti usklađena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 O: Ovdje vidimo kako gospodin Ostojić kaže da: "Jedan od zaključaka
2 srpske skupštine je proglašenje srpske teritorije u Bosni i Hercegovini." E
3 sada, ponovo se pokreće otvoreno pitanje definisanja srpske teritorije u Bosni i
4 Hercegovini i šta to treba da bude u odnosu na podjelu Bosne. On daje neke
5 komentare u vezi s tim da srpska skupština treba da organizuje plebiscit. I, ako
6 pogledamo dno stranice, gospodin Miljanović ponovo ukazuje na to, na novu
7 preokupaciju granicama: "Mi moramo da nađemo granice srpskih regiona. Definišimo
8 granice srpskih regiona, riješimo pitanje Bogića Bogićevića i zahtjev da JNA
9 koristi sva moguća sredstva."

10 Bogić Bogićević je bosanski član saveznog Predsjedništva, on je Srbin,
11 ali je izabran prije izbora 1990. Izabralo ga je komunističko rukovodstvo Bosne
12 i Hercegovine i njega nije simpatisala SDS, niti je on simpatisao SDS i njene
13 ciljeva. Oni su se nadali u ovom konkretnom trenutku da će uspjeti da ga
14 zamijene u Predsjedništvu SFRJ sa jednim od svojih ljudi.

15 Možda možemo sada pogledati komentare doktora Karadžića, u tabulatoru
16 pod brojem 29 ove stranice prevoda, u kojoj se on bavi pitanjem načina na koji
17 se radi u rukovodstvu. On kaže: "Tim, napravljen od vodećih ljudi u stranci,
18 Vladi i političkom savjetu radi dan i noć. Ja sam odlučio da proglasim vanredno
19 stanje u stranci. Molim vas obavijestite ostale da stranka radi u vanrednim
20 uslovima. Mi ne smijemo napraviti ni jedan pogrešan korak, moramo slušati svoje
21 vođe. Maksimalna disciplina se zahtjeva."

22 I, sada na samom kraju dokumenta, gospodin Maksimović koji je
23
24
25
26
27
28
29
30

1 predsjednik Kluba poslanika. Ovdje se citira, možemo vidjeti, on kaže:

2 "Predloženo je da se odredi period između današnjeg sastanka i konačne odluke u
3 kojoj će naši partneri povući svoju odluku. Odluka da se proglasi Klub poslanika
4 u srpskoj skupštini."

5 Sljedeće odluke su pročitane tokom pauze, odluka da se sazove plebiscit
6 ili referendum, i onda tehničke odluke u vezi sa održavanjem plebiscita. Dakle,
7 ovim se manje-više rezimiraju rezultati ovog sastanka, dakle, da se treba
8 formirati srpska skupština i sazvati plebiscit.

9 P: A, doktor Karadžić je govorio o proglašavanju vanrednog stanja tokom
10 te sjednice. Možemo li se pozabaviti sa sljedeća dva dokumenta. Prvi je pod
11 tabulatorom 51, a to je telegram od 18. oktobra.

12 O: Da, 18. oktobar je datum, dakle isti datum kao i kad je održan
13 sastanak koji smo sada razmotrili. Ovdje vidimo komentar doktora Karadžića u
14 vezi sa uvođenjem vanrednog stanja. Kaže da vanredno stanje SDS-a, koje
15 obavezuje za sve njene organe, članstvo i kadrove u vlasti i zatim dalje kaže:
16 "Dobijaćete uputstva svakodnevno, a prvo mjere svakodnevnog zasjedanja
17 opštinskih odbora, 24-časovna dežurstva u stranci."

18 Vidjeli smo da - to sam ranije iznio u svom iskazu - da predsjednici
19 stranke imaju ovlasti prema statutu stranke da unutar stranke uvedu vandredno
20 stanje.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Sada me zanima dokument pod tabulatorom 52, ponovo jedan faks iz
2 Novog Travnika, 19. oktobar. Da li se i ovdje govori o vanrednom stanju?

3 O: Da, ovo je dokument koji pokazuje činjenicu da stranački odbori na
4 terenu realiziraju njegove upute. Naime, općinski odbor SDS-a u Novom Travniku
5 obavještava sljedeće: "Naime, obavještavamo Vas da smo u cijelosti postupili po
6 Vašem telegramu i uveli vanredno stanje. Organizovali smo dežurstva na osnovu 24
7 sata."

8 P: Što se tiče zaključaka gospodina Maksimovića na sastanku poslaničkog
9 kluba 18. oktobra, vidimo da se razmatrala deklaracija o srpskoj skupštini, pa
10 ću Vas zamoliti da se sada osvrnete na presretnuti razgovor između gospodina
11 Miloševića i gospodina Karadžića, koji ćete naći pod tabulatorom 18 u
12 registratoru sa presretnutim razgovorima.

13 Časni Sude, prvi isječak počinje na stranici 1.

14 [Sluša se presretnuti razgovor]

15 G. TIEGER: [simultani prevod]

16 P: Prije nego što pređemo na drugi od ta tri isječka, želite li ovo
17 komentirati?

18 O: Da, samo dvije stvari. Ovaj razgovor baca doista zanimljivo svjetlo
19 na ono što se dogodilo tokom onih šest dana, koliko je proteklo od prethodnog
20 dokumenta. Uveden je rok do 17.00 sati i poslani su pozivi za osnivačku
21 skupštinu srpske skupštine bosanskog naroda, i za taj sat je zakazan i sastanak.
22 Dakle, rok i poziv, odnosno vrijeme za tu sjednicu se podudaraju. Gospodin
23 Milošević bi očito htio da se iskoriste mogućnosti za postizanje sporazuma sa
24 gospodinom Izetbegovićem. Međutim, ovdje je interesantan komentar Karadžića na

25

26

27

28

29

30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

ponedeljak, 23.02.2004.

Predmet br. IT-00-39-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti usklađena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 kraju kada kaže da su potrošena tri mjeseca na tu kantonalizaciju. Kao što sam
2 ja rekao već ranije, bilo je riječi o regionalizaciji sa bosanskim Muslimanima,
3 i pregovora sa rukovodstvom bosanskih Muslimana, i on je vjerovatno imao razloga
4 vjerovati da će oni prihvatiti tako nešto, kao što je to naznačeno u jednom od
5 prethodnih razgovora. Možda na način da Bosna ostane unutar Jugoslavije, a
6 Muslimani dobiju autonomnu regiju ili autonomne regije unutar Bosne, međutim
7 onda je Izetbegović promijenio svoje mišljenje.

8 P: Sljedeći isječak je na četvrtoj stranici.

9 [Sluša se presretnuti razgovor]

10 G. TIEGER: [simultani prevod] I zadnji isječak, šesta stranica.

11 [Sluša se presretnuti razgovor]

12 G. TIEGER: [simultani prevod]

13 P: Gospodine Treanor, Vaš komentar na ova zadnja dva segmenta
14 presretnutog razgovora od 24. oktobra?

15 O: Ja svakako ne mogu komentirati legalne aspekte ove prepirke i mislim
16 da uopće ne treba puno komentirati ni ostatak razgovora. Međutim, ono što je
17 očito je odlučnost doktora Karadžića da u svjetlu situacije nastavi na putu
18 kojim su odlučili krenuti i uspostaviti kako on samo rekao "srpsku vlast na 65%
19 teritorija Bosne i Hercegovina". Ta brojka od 65%, vidjećemo, brojka je koja će
20 se često pojavljivati.

21 P: Osvrnimo se sada na događaj koji je naznačen u ovom presretnutom
22 razgovoru, a to je uspostava srpske skupštine 24. oktobra.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. TIEGER: [simultani prevod] Časni Sude, taj dokument naći ćete pod
2 tabulatorom 53, trećeg registratora.

3 P: Gospodine Traenor, možda da nam u glavnim crtama iznesete kakvo je
4 bilo to zasjedanje, prije no što pređemo na označene dijelove.

5 O: Da. Ovo zasjedanje, odnosno osnivačka skupština srpskog naroda u
6 Bosni i Hercegovini, bio je vrlo formalan događaj i svečana prilika, možda
7 ceremonijalna prilika, ne znam da li na ispravan način koristim tu riječ. U
8 svakom slučaju, riječ je o jednom javnom, formalnom činu. Pozivnice su poslane
9 velikom broju ljudi, srpskim poslanicima. Sjednica je formalno započeta kao
10 sastanak Kluba poslanika iako je na pozivnici pisalo da je to osnivačka
11 skupština srpskog naroda. Dakle, ponovo se postupilo po odluci koje je prethodno
12 donesena. Dakle, veliki broj eminentnih gostiju je prisutan ovoj sjednici, a
13 glavna stavka dnevnog reda bilo je usvajanje odluke da se uspostavi skupština
14 srpskog naroda u Bosni i Hercegovini. Također su donijeli odluku da će se
15 održati srpski plebiscit u Bosni i Hercegovini, a usvojen je i čitav niz
16 tehničkih odluka, koje su se ticale organizacije skupštine, uključujući i izbor
17 predsjednika te skupštine.

18 P: Na stranici 4, engleskog prijevoda, a ovdje vidite označeni dio,
19 navode se osobe koje su prisutne na toj osnivačkoj skupštini.

20 O. Da, kao što vidimo, prisutni su članovi Predsjedništva gospođa
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Plavšić i gospodin Koljević, zatim gospodin Stanko Cvijan koji je ministar za
2 odnose sa Srbima izvan Srbije u Vladi Republike Srbije. Zatim, prisutni su
3 ministri u Vladi BiH, predsjednici ili predstavnici SAO iz Krajine Hercegovine i
4 drugih autonomnih regija i naravno doktor Karadžić i ostali funkcioneri SDS-a,
5 uključujući gospodina Đukića i Leovca.

6 P: Da li su govornici rekli nešto o razlozima uspostave srpske
7 skupštine, jesu li spominjali ne samo nedavne događaje, već i Drugi svjetski rat
8 i genocid.

9 O: Da. Diskusija koja se vodila na toj sjednici, zapravo je bila slična
10 diskusijama na prethodnim sastancima na koje smo se osvrnuli, sastanku
11 političkog vijeća, poslaničkog kluba prije nekoliko dana i tako dalje. Međutim,
12 zapisnik koji imamo sa ovog skupa je daleko opsežniji i detaljniji nego
13 zapisnici i tragovi koje imamo sa tih drugih sastanaka, pa možemo steći bolji u
14 vid u ono što su ti pojedinci govorili i kakav tip argumentacije je iznošen.

15 P: Ostalo nam je nekoliko minuta, mislim da možemo pogledati samo prvi
16 prilog, na samom početku sjednice. Vi nam, gospodine Treanor, možete dati Vaše
17 komentare, a mi ćemo pokušati konkretno identificirati odabrane dijelove, a Vi
18 nam možete pomoći sa citatima i reći tko je što rekao.

19 O: Stranica 4, prvo engleskog prijevoda, dio pri dnu stranice koji je
20 označen.

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 G. TIEGER: [simultani prevod] Oprostite, časni Sude, stranica 7.

2 SVEDOK: [simultani prevod] Evo, ovdje imate gospodina Krajišnika koji
3 objašnjava pozadinu sjednice okupljenim poslanicima. Možda bi mogli povećati
4 relevantni dio na stranici 7.

5 G. TIEGER: [simultani prevod]

6 P: Rekli ste pri vrhu stranice, pretpostavljam da mislite na stranicu 8.

7 O: Da. Evo, ovdje u drugom paragrafu on govori o čitavom nizu pokušaja
8 narušavanja nacionalnog suvereniteta srpskog naroda u BiH i njegovog
9 ustavnopravnog položaja u Jugoslaviji, a time i ugrožavanja opstanka na
10 teritorijama u BiH, na kojima živi od pamtivijeka.

11 P: Molim Vas, povećajte ovaj drugi isječak, pri dnu stranice.

12 O: Da, ovdje vidimo posljednji pasus na ovoj stranici gdje kaže o tome
13 da se treba reći "Ne" pomenutom narušavanju nacionalnog suvereniteta srpskog
14 naroda i da se odbace pokušaju da se o državnoj sudbini našeg naroda odlučuje
15 bez njegovog pristanka i protiv njegove političke volje koju izražavaju na
16 demokratski način izabrani poslanici. I govori o volji srpskog naroda da ostane
17 u svojim istorijskim i etničkim teritorijama u zajedničkoj državi Jugoslaviji.

18 Dobro, s tim smo sad završili, ali ja mogu krenuti dalje.

19 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, gledam na sat. Ali, pitam se da li
20 je ovo doista najefikasniji način postupanja. Naime, moj je dojam da, pogotovo

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 kad je riječ o ovim većim označenim pasusima, ne znam je li moguće... Evo sad
2 recimo gledam pri dnu ove stranice, stranice broj 8, ne znam bi li bilo moguće u
3 jednu ili dvije rečenice objasniti srž onoga o čemu se ovdje raspravlja, o čemu
4 je ovdje riječ. Ja sad ne znam ima li gospodin Treanor kopiju dokumenta sa svim
5 osjenčenim dijelovima ili zapravo ne zna unaprijed koje ste Vi dijelove
6 označili. Mi nismo sada u situaciji da to pitamo gospodina Treanora i zamolimo
7 ga da sjedne zajedno s Tužiteljem i da još dodatno pripremi svoj iskaz, ali ako
8 bi on možda dobio kopiju sa ovim označeni dijelovima - ja znam da se sada traži
9 ovdje ulaganje dodatnog napora i rada, tim više što sutra počinjemo s radom
10 ujutro - ali pitam se ako bi bilo možda moguće dati kratki opis onoga što ovakav
11 jedan pasus sadrži? Jer, ponekad potrošimo previše vremena, i brže je pročitati
12 nego pričekati objašnjenje, a objašnjenje je ponekad samo ponavljanje onoga što
13 se tu može pročitati.

14 Gospodine Treanor, ja sam svjestan da tražim puno od Vas, ali da li
15 biste bili voljni na ovaj način se pripremiti i da nam kažete samo na primjer,
16 eto pri dnu osme stranice je to i to, vrlo kratko. Ja sam svjestan da se možda
17 ponešto na ovaj način izgubiti iz Vaše svjedočenja, ali s druge strane mi imamo
18 na raspolaganju Vaš čitav izvještaj, a osim toga imamo i tekstove ovih
19 dokumenata, jer u 80% slučajeva zapravo samo čitamo što ovdje piše. Pa ne znam,
20 pitam se da li biste se mogli pripremiti da na taj način dakle, obradite
21 dijelove o kojima ćete govoriti u svom svjedočenju.

22 SVEDOK: [simultani prevod] Ja svakako mogu pokušati, ali ne znam koliko
23 je dobro stavljati drugima riječi u usta, naime rezime će uvijek ostati rezime.

24

25

26

27

28

29

30

1 Ja sam primijenio jednu proceduru za koju sam mislio da je prihvatljiva. Dakle,
2 da čitam ono što je u dokumentu, kako bi to ušlo u zapisnik i na taj način imate
3 na raspolaganju moju pomoć, u tom smislu Vam dakle mogu pomoći. Ali, ja mogu
4 ponovo pokušati rezimirati što ovdje stoji od citata do citata, ukoliko je to za
5 Vas u redu i zadovoljavajuće. Mi možemo na taj način nastaviti, pretpostavljam.

6 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] To je moja sugestija. Mislim, mi slušamo
7 Vaš ovdje iskaz. Vi svjedočite pred Sudom, nije na Sudu da Vama sugerira što
8 ćete reći ili ne. Ali, ja se pitam da li bi ovakav postupak bio prihvatljiv za
9 stranke.

10 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] Časni Sude, što se tiče Obrane, nemamo
11 nikakvih problema s tim, samo ako se radi o pitanjima koja nisu sporna.

12 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Tieger.

13 G. TIEGER: [simultani prevod] Da, nemamo ništa protiv.

14 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] I zadnje pitanje je da li smo na vrijeme
15 što se tiče iskaza gospodina Treanora. Naime, on je bio zakazan za svjedočenje u
16 trajanju od 25 sati, Vi ste potrošili 8. Dakle, da li ste negdje prevalili
17 trećinu puta?

18 G. TIEGER: [simultani prevod] Pa, manje-više jesmo.

19 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu. Možda smo čak malo postupali i
20 brže nego očekivano.

21 Dakle, za danas ćemo završiti raspravu. Vidimo se ponovo sutra u 9.00h

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 ujutro u istoj sudnici.

2 Gospodine Treanor, znam da ovo neće biti iznenađenje, ali ponovo izdajem
3 istu uputu, a to je da ni sa kim ne razgovarate dok se ne završi Vaš iskaz.

4 SVEDOK: [simultani prevod] Da, časni Sude.

5 SUДСKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Molimo ustanite.

6 ... Sednica završena u 19.04h.

7 ... Nastavak zakazan u utorak,
8 24.02.2004. u 9.00h.

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

ponedeljak, 23.02.2004.

Predmet br. IT-00-39-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapsan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.